

Szerkesztőség:

Arad. Acsev-palota

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev Regele Ferdinand 4/22.

(József tér mellett)

Előfizetés: Közlöny. Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

181.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

BELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egyes évre	— —	1080 Lei
Félfévre	— —	540 Lei
Negyed évre	— —	270 Lei
Havonta	— —	90 Lei
Hirdetések	díjazás	szerint

Egyes szám ára — 5 Lei

VASÁRNAP — — — 6 Lei

Bucurestiben 50 banival több

Az összes nagybankoknak is alá kell írni a kölcsönegyezményt.

A nagy kölcsön.

Egyik elterjedt bucaresti-i közgazdasági lap legutóbbi számában a kölcsönnel és a stabilizálással foglalkozva, fantasztikus képét adja annak az Eldorádónak, amely szerinte nyomon követi a stabilizációt. Azt írja a lap, hogy a bolgár léva stabilizációja után a közönségen hallatlan vásárlási kedv vett erőt, megrohanta az üzleteket, a legfinomabb árutól a legrégibb öblig mindent összevásárolt és boldog volt, hogy tudhatott a stabilizált pénzen. Nem ismerjük bucaresti-i lapjárunk szerkesztőségének kedélyállapotát és így nem vagyunk tisztában azzal, hogy tréfa volt-e ez, vagy komoly. Avagy talán a kereskedőtársadalomban akart a lap hangulatot csinálni a stabilizációnak?

A nagy kölcsön végre is — úgy látszik — megvan. Ennek következménye a stabilizáció lesz. A szomszéd államok, Németország, Magyarország és Ausztria példája megmutatta, hogy az árfolyam hullámlásában megállított pénz nem a kövér, hanem a sovány esztendőket zudítja a közgazdasági életre. A stabilizált pénz értékük nő és mindig kevésnek bizonyul, szemben az ingadozó, vagy értékében lefelé tendáló pénzzel, amelyet valóban mindenki igyekszik átmenteni áruba. A beteg közgazdasági élet látszólagos konjunkturája akkor virágzott legjobban, amikor az inflált pénztől sietve menekült a vásárló közönség. De amely országban meggyógyult a pénz, ott értéke lett a legkisebb egységnek is.

Minden pénz annyit ér, amennyi árut lehet érte kapni. A romló pénz ezzel a közgazdasági tétellel furcsa játékot üzött, amennyiben az infláció idején sohasem lehetett tudni, hogy holnap mennyi árut kapok a pénzem mai értékéért. A romló pénzt elhajigálja, a megjavult pénzt teaurálja a közönség. A magyar és az osztrák hivatalos lapok hasábjain soha annyi kényszerjegyzés hírdetmény nem jelent meg, mint a stabilizáció utáni esztendőben. A gyöngébb cégek, az újabb és kevésbé megalapozott pénzintézetek egybeolvadtak, vagy összeomlottak. A krízist csak azok érték túl egészségesen, akik a konjunktúra alatt erőt tartalékoltak és kibírták a stabilizáció után következő súlyos időköt.

Reméljük, hogy a Románia speciális gazdasági helyzete folytán a mi piacunk nem lesz kópiaja a külföld szomorú példájának, azonban mégis károsnak tartjuk a kereskedőtársadalom félrevezetését, mert jobb, ha a nehéz időköt felkészülve várjuk, mintha félrevezetve, mámorosan.

Elbocsátják a képzettség nélküli sziguranecatisztviselőket.

Nem szabad vegzálni a külföldi állampolgárokat. — Fegyveres erőt bocsátanak az átszervezett sziguranca rendelkezésére.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefon-tése.) Joanitescu államtitkár ma tanácskozásokat folytatott az összes sziguranca vezérigazgatókkal, valamint több képviselővel és szenátorral. A tanácskozás alkalmával a sziguranca átszervezéséről beszéltek. A ki-tűzött feladatok közül legelsősorban a vezető és az alsóbb beosztású személyzet sze-lekcionálására van szükség.

Eltörlik a baksisrendszert és elbocsátják azokat, akiknek nincs meg a kellő művel-tésük és előképzettségük állásuk betöl-tésére.

Azzal a pénzzel, amelyet az elbocsátá-sokkal megtakarítanak, nagyobb fizetést ad-nak a megmaradt tisztviselőknek.

A tanácskozások folyamán kialakult nézet szerint a sziguranca állandó összekötte-tésben kell maradnia Európa nagyobb nyugati államaival és a tapasztaltak alapján újításokat vezetni be az itteni helyzetben.

Az autonómiát feltétlenül megadják a sziguranca számára a belügy-minisztérium számára a politikai szerveze-tek, az állami és politikai élet ellenőrzését.

A külföldiek ellenőrzése szigorú lesz, de nem szabad vegzálni a külföldi állampolgárokat. A sziguranca részére feltétlenül fegyveres erőt bocsátanak ren-dekzésre, hogy a maga hatás-körében letartóztatásokat esz-közölhessen.

Elhallgattatták a jugosziáv sajtót.

Az önkényuralom halállal bünteti a kormány elleni akciókat. — Elkobozták és beszüntették az ellenzéki pártlapokat. — 1200 teritékes udvari bankett.

(Az Aradi Közlöny belgrádi tu-dósítójának távirata.) Százszámra ér-keznek az üdvözlő táviratok az új kormány tagjaihoz, amelyekben a lakosság örömet fe-jezi ki a király elhatározása felett. A Vreme különkiadása a kormány kinevezésével kap-csolatban azt írja, hogy az egész ország jólé-tének biztos reményét, a politikai és meddő pártküzdelmek végét látja Zsifkovics tábornok kormányában. A lap szerint a mi-niszterek számát a legrövidebb időn belül tí-zenhétről kilencre szállítják le. A miniszterel-nök valamennyi prefektusnak táviratot kül-dött, amelyben felszólítja őket, hogy csakis a törvény alapján dolgozzanak.

A zágrábi híradások szerint több befolyá-sos személyiség kereste fel Maximovic ezre-des, prefektust és kijelentették előtte, hogy a király rendelkezése állanak. A Novisty híra-dása szerint Spaho szerdán reggel Belgrádba érkezett és a napokban belép a kabinetbe.

A mai napon két lapot, a radikálispárti Sa-maupravát és a demokratapárti Adjekot be-szüntették. Az indokolás szerint a pártpolitikai élet megszüntetésével pártpolitikai sajtóra sin-csen szükség. Zágrábból jelentik, hogy az itteni sajtó kénytelen alkalmazkodni a helyzethez, minthogy tegnap négy lapot koboztak el. Így már nem fűznek kommentárokat az esemé-nyekhez. Hír szerint Zsifkovics tábornok de-klarációban közli a nyilvánossággal program-ját. Az esti belgrádi jelentések szerint a poli-tikusok is tartózkodnak minden állásfoglalás-tól. Zsifkovics törvényei egyszersmind preven-tív intézkedések a kormányprogram erősza-kos megvalósítása érdekében.

A kormány elleni akciókat halállal és huszévi börtönnel büntetik.

A sajtóval szemben hozott intézkedések miatt ugyszólván kizárólag a kormány sajtó létezik, míg a többi kommentár nélkül közli a híreket. A Politikában Gyorgyevics Péter professzor ír vezércikket, amelyben megállapítja, hogy a parlamentarizmus idején a legrosszabb termé-szetű opportünizmus uralkodott, ami az állam parlamenti és gazdasági válságát okozta. Durva közigazgatási hibák miatt támadt a hor-vát kérés is. Élénken helyesli a király ma-nifestumát, sürgeti a tisztviselőkérdés meg-oldását és a reformok végrehajtását.

A pénzügyminisztérium teljes erővel dol-gozik a Korosec-féle költségvetés módosítá-sán, míg az igazságügyminisztérium az igaz-ságszolgáltatás egységesítésén, az életbenlevő osztrák-magyar, horvát és montenegrói törvé-nyek eltörlésén dolgozik, egységes igazság-szolgáltatást vezetve be az egész országban.

Tegnap este 1200 teritékes nagy udvari bankettet, majd bálát rendeztek, amelyen a ki-rály feltűnően sokáig beszélgetett el az olasz és francia követekkel.

— A Magyar Párt küldöttséget meneszt a kormányhoz. Clujról jelentik: A Magyar Párt elnöki tanácsa ma délelőtt tíz órától, este hat óráig tartó tanácskozást folytatott az egyhá-zak vezetőinek bevonásával. Elhatározta az elnöki tanács, hogy az egyházak memoran-dumba foglalt iskolaiügyi kívánságait küldött-ségileg fogják átadni a kormánynak, illetve a közoktatásügyi miniszternek. Döntöttek még a székelyudvarhelyi nagygyűlés egyes hatá-rozatainak végrehajtásáról és az esküt nem tett tisztviselők ügyéről.

Még januárban a parlament elé kerül a stabilizációs javaslat.

Popovici pénzügyminiszter Párisba utazott a szerződés aláírására. Újabb előnyös kölcsönajánlatok érkeztek. — Titulescu a népszövetségi kölcsönről tárgyal.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Maniu Gyula miniszterelnök ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a régenstanácsnál, amely előtt ismertette a párisi tárgyalások eredményét. Közölte, hogy Popovici Mihály pénzügyminiszter pénteken Párisba utazik a kölcsön összegének, a komisszió díjának és a kibocsátás árfolyamának végleges megállapítása végett. Valószínű, hogy ez sikerülni is fog, mert a kormány további koncessziót tenni nem hajlandó és formális „non possumus”-szal válaszolna bármely esetleges újabb nehézségekre. A párisi prelimináris egyezmény aláírása után a pénzügyminiszter azonnal hazatér és

még januárban a parlament elé terjeszti a lej stabilizációjáról szóló törvényjavaslatot.

Beavatottak szerint a kölcsön első részlete 60—70 millió dollár lesz. Ebből 25 millió jut a Banca Nationalának a stabilizációs alap számára, tíz milliót kap a jövedéki igazgatóság, a többit pedig a C. F. R. beruházási költségeinek fedezésére fordítják.

A kormány az utóbbi napokban még más, igen előnyös ajánlatot kapott angol pénzügyi konzorciumoktól, elsősorban a Schröder bankháztól, amely azonnal 50 millió dollár előleget ajánlott fel arra az esetre, ha a Népszövetség égisze alatt realizálják a kölcsönt. A bank kötelezi magát arra, hogy azt az összeget még a kölcsön hivatalos peritifikálása előtt is folyósítja, ha a Népszövetség pénzügyi bizottsága hozzájárul a kölcsönhöz. Ajánlat érkezett 30 millió dollárról a Royal Dutch petróleum konzorciumtól, amely az állami petróleumjáradékokat akarja ennek fejében megkapni. Ez a kölcsön nem lévén összefüggésben a stabilizá-

cióval, valószínűleg létre is jön és azt beruházásokra fogják fordítani.

Az Adeverul és a Lupta szerint a párisi tárgyalások időpontja meg van állapítva, miután a kormány ultimátumszerűleg tüzte ki azok befejezésének határidejét, most már csak az a kérdés, hogy a kormánynak állanak-e rendelkezésére olyan ajánlatok, amelyeket a balsiker esetén felhasználhat. A Lupta ki-

Aradon nincs spanyolnátha-veszedelem.

A berlini járvány még nem érkezett le Aradra. A város főorvosi hivatala már most megtette a preventív óvintézkedéseket. Cucu dr. főorvos nyilatkozata.

(Arad, január 10.) A német fővárosban dühöngő óriási méretű spanyolnáthajárvány sok helyütt azt az aggodalmat keltette, hogy a mai közlekedési viszonyok mellett a járvány könnyen felütheti a fejét Aradon is. Munkatársunk beszélgetett erről a kérdéssel dr. Cucu Vazul városi főorvossal, aki a következőket mondta:

— Amióta Berlinben fellépett a spanyolnáthajárvány, fokozott éberséggel figyelem Arad egészségügyi állapotáról hozzám beutó jelentéseket és eddigi tapasztalataim alapján örömmel állapíthatom meg, hogy

Aradon eddig még spanyolnáthás megbetegedés nem fordult elő és valószínű, hogy a járvány el is kerül Aradot.

Különböző óvintézkedésekre egylegöre nincs szükség, mert hiszen a forgalom szempontjából közbeeső Budapesten sem fordult még elő tudomásom szerint spanyolnáthás megbetegedés. Anyai tény, hogy Berlinben hihetetlen mérvet öltött az epidémia, de szerencsére ez a járvány az 1927-es, tehát a veszélytele-

lenti, hogy biztos tudomása szerint a Kormány a Blair-eszoportnál sokkal előnyösebb ajánlatokkal rendelkezik. Az Adeverul ehhez hozzáfűzi, hogy Titulescu Londonban igen elismerésre méltó tevékenységet fejtett ki a népszövetségi kölcsön érdekében és az angol tőke késznek nyilatkozott respektálni Romániának a Francia Bankkal kötött minden megállapodását és a kölcsönben hajlandó résztvenni a franciák által kívánt mértékben. Titulescu javaslatát Buzúgan hozza Párisba.

A Viitorul kommunikét közöl, amelyben kijelenti, hogy a liberális-párt a költségvetési vitában elhangzott deklarációnak megfelelően nagyon meg lesz elégedve, ha a Bratianu Vintila által megindított stabilizációs tárgyalások jó eredményre vezetnek, de természetesen fenntartja magának a jogot, hogy az új kormány által eszközölt módosításokat vizsgálat tárgyává tegye.

nebb járványhoz hasonlít. A fertőzés rendkívül intenzív ugyan, de a betegség lefolyása általában enyhe, úgy, hogy csak a legkritikább esetben halálos kimenetelű.

— Amennyiben Aradra is elvetődne a járvány egy hulláma, úgy azokat az intézkedéseket léptetnők életbe, amelyeket az 1927-es járvány alkalmával javasoltam. Elsősorban is becsukjuk az iskolákat, aztán beszüntetjük a mulatságokat, fokozott ellenőrzés alá vesszük a nyilvános helyeket és ha ez se használ, becsukjuk a szórakozóhelyeket is. Veszély esetén permanenciában lesznek az összes kórházak, általában

Arad közönsége meg lehet róla győződve, hogy az ellenség nem fog bennünket készületlenül találni.

Egylegöre mindenkinek csak egészségügyi tanácsokat adhatok. Ezek közül pedig a legfontosabb az, hogy az ember naponta többször mosakodjék, különösen pedig a kezét tartsa tisztán. A tisztálkodás a legjobb preventív védekezés a fertőzés ellen.

Hollywoodi intimitások.

„Forradalmi arcok” vására. Fanatikus hízők. Menjou szerencsét hoz. Törpék keresztetnek.

(Hollywood, január 10.) Mindenki tudja, hogy Hollywood a világ legnagyszerűbb városa. Csaknem valamennyi nemzetnek van itt kisebb-nagyobb kolóniája. A legérdekesebb ezek közül az orosz kolónia.

Az oroszok a város legszegényebb negyedében laknak, amelyet úgy hívnak: Boyle Heights. Ezek a Boyle Heights-i oroszok szállítják a couleur locale-t a tengernyi orosz tárgyú filmhez, amely Hollywoodban készül. Itt találják meg a rendezők az orosz forradalmi, vagy nyomor-filmhez szükséges kísérteties arcokat, furcsa, lobogó szemeket, démoni vigyorokat.

Megfigyeltem egyszer egy ilyen orosz statisztacsoportot. Asztrachán sapkában, bundában üldögéltek a földön. Barna kezük csizmájukat simogatta, amelyet egészen formálanná tett a sok táncolás. A nők színes kendőkben ültek. Hosszu szoknyájuk alól visceltes, piros, zöld, vagy kék bőrcipők kandikáltak ki. Ezeket is a tánc taposta félre. A tánc a stúdióban, néhány centért.

Pár percig üldögéltek így, két felvétel közti szünetben. Aztán kezdődött újra a munka. Valaki huros hangszert ütött meg. A körbenülők közé leugrott egy fiatal kozák és vad táncba kezdett. A hangszer és az összeütődő tenyerek ritmusa egyre vadabbá fokozta ezt a táncot. Aztán beugrott a kör közepébe egy fiatal leány is és hátravetett fejjel, égő szemmel adta át magát a furcsa, buja tánc hullámainak.

A rendező és a segédrendező ezalatt körülsetülte az oroszokat és szakértői szemmel vizsgálja a jelenetet. Majd a rendező odainti az operatort. Vakító fények hullanak a guggolókra és a táncolókra. Idegesen összerendez-

nek a fénytől és zavartan abbahagyják a jelenetet. Mintha szégyelnék magukat...

— Tovább, tovább — harsogja a rendező — folytatni a táncot!

A fiatal orosz egészen megzavarodik a fénytől és a felvevőgéptől. Most már lélektelenül folytatja a táncot, mint egy gép. A lány, aki az előbb még csupa tűz volt, lankadtan, unottan hadonászik a karjával és lábával. A körben ülők ütemes tapsa szintén teljesen elgépiesedik. Mi történt ezekkel az oroszokkal? Az éles fény érintésére miért halt meg bennük az élet?

Hollywoodban lehet megtalálni azokat a művésznőket, akik a világ minden művésznőivel ellentétben — hiszni szeretnének. Vannak itt művésznők, akik naponta tömegesen fogyasztják a krumplit, az olajbogyót, a tejfölt, a kenyeret és a vaját és mégsem tudnak kelőképpen meghízni.

A férfiak közül Gary Coope szeretne mindenáron hiszni.

Vannak természetesen intranzigens soványak is. A legnevezetesebbek ezek közül Philips Haver, Mac Mac Avoy, Billie Dove, Louise Fadenda és Eileen Pringe. És hogy el ne felejtsem, természetesen Johan Crawford és Crala Bowis. Ezek valószínű fanatikusai a soványságnak. A világ minden kicséért nem enének vajaskenyeret. Folyton tornásznak és a legkétségbeesettebb önkínzó trükköket találják ki, hogy néhány dekát leadjanak. Pedig nincs is rá szükségük.

Hollywoodban van most egy új „beérkezett”. Ugy hívják: Mischa Auer.

Az apja, Leopold Auer, híres ember volt. Hegedűművész volt és ő tanította hegedülni Heifetzet, Elmant, Sinbalistot, Cecilia Ansent és a többieket. A fiatal Auernak nem volt sok

érzéke a zenéhez, inkább a film érdekelte. Elindult Hollywoodba szerencsét próbálni.

Öt hónappal ezelőtt megérkezett Hollywoodba csupa reménytel és lelkesedéssel. A meseország kapui azonban nem akartak megtárolni előtte. Nem tudta felkelteni a filmrendezők érdeklődését. Kezdte elveszteni minden reményét, egyre szomorubb lett, pénz nélkül, lehetőségek nélkül járta a város uccáit. Végre nagynehezen elérte azt, hogy Adolphe Menjou egyik filmjében kapott egy kis epizód szerepet. Ezzel a szereppel azután egyszerre „kiugrott”. Két nappal a film bemutatója után már szerződést kapott — fűszerepre. Az érdekes az, hogy egész sereg fiatal színész karrierje indult úgy meg, hogy valamelyik Menjou-filmben játszottak apróbb szerepeket. Ugy látszik, Menjou szerencsét hoz.

Hollywoodban a minap lehullott az első hó. Egy reggel hatalmas fehér hóréteg fedett el egy nagy darab földterületet. A hóesésért egyébként Lubits Ernő, a híres rendező a felelős, mert természetesen csak mesterséges hóesésről lehet szó Hollywoodban. A hóra egy kis svájci faluhoz volt szükség, mert Lubitsch most olyan filmet rendez, amely Svájcban játszódik le. Hollywoodban és környékén eddig nem ismerték a hó című természeti jelenséget. Most már láttak havat is ezen a tájon — és ez is a filmnek köszönhető.

Florence Vidor, Jascha Heifetz új hitvese legutóbb nyilatkozatot adott. Az interjú során kijelentette, hogy unja már, hogy állandóan „Hollywood legjobban öltözött nőjének” nevezik őt.

— Talán jobb volna, ha egyszerűen azt írják rólam, hogy izlésesen öltözködöm — mondta a művésznő. — Bosszantó, hogy állandóan azt hangsúlyozzák, hogy milyen remekül öltözködöm. Ugy hangzik ez, mintha semmi más jó tulajdonságot nem látnának bennem.

Aradi bankvezérek — a nagy kölcsönről

— Fejér Gábor és Faragó Rezső nyilatkozata az Aradi Közlönynek. —

(Arad, január 10.) Az Aradi Közlöny irta meg elsőnek két nappal ezelőtt, megelőzve az összes erdélyi lapokat, hogy a külföldi kölcsön biztosítottak tekinthető a mennyiben annak megadásához Anglia és Amerika is hozzájárult. Jelentésünk az egész országban nagy feltűnést keltett, mivel a külföldi kölcsön tudvalevőleg egyben a román valuta stabilizációját is jelenti és minden tekintetben óriási kihatással van az ország közgazdasági életére. Mára bebizonyosodott, hogy értesülésünk teljes egészében megfelelt a tényeknek.

Ezzel kapcsolatban munkatársunk felkereste az aradi pénzpiac két kiváló szakértőjét, akik a külföldi kölcsön jelentőségéről és annak következményeiről a következőket mondták:

Fejér Gábor,

az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatója.

— A hirt, amely amnyi ellentmondó információ után meglepetésszerűen hat, nagy megnyugvással kell fogadnunk, mert egy hosszú, bizonytalanságokkal teli korszak lezáródását jelenti. A kölcsönnel, amely megteremti az állami pénzügyek rendbehozatalát, megnyílik a nyugodt munka lehetősége is. Első és legfőbb alapfeltétel azonban az, hogy túlzott optimizmus nélkül, megfelelő formában és produktív célra használtassék fel a külföld eme pénzbeli segítsége. Az állam által megnyitott emez uton, szükségképpen fog következni a magángazdaságnak külföldi tőke által való, cseppet sem kisebb jelentőségű alimentálása.

— Az országos valuta stabilizációjának természetesen következménye a teremtő munkának és az immár értékes pénznek megbecsülése annál is inkább, mert a kölcsönnel kapcsolatos nagy terhek átháramlanak az ország minden egyes polgárára és azt csak fokozott munkával és minél nagyobb mérvű takarékoság által teremtett belső, nemzeti tőkével lehet elviselethetővé tenni. A termelés minden ágában nagy és nehéz munka vár reánk, de viszont az ország viszonyainak konszolidálódása áttekinthetővé teszi az utat, a melyen haladni kell.

Faragó Rezső,

az Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója.

— Az első pillanatban, amikor a külföldi kölcsön megkötésével, végre, mint megtörtént ténnyel kell számolnunk, talán nem is annak hatalmas jelentőségével kell foglalkoznunk, hanem azokkal az aggályokkal, amelyek, mint a kölcsönnel előrevetett árnyéka, nőttön-nöttek és a külföldi tapasztalatok nyomán a stabilizáció közvetlen következményeként gazdasági válságot, az egzisztenciák ézreinek összeomlását és hasonlókat jövendöltek. Ezzel szemben azt lehet állítani: minden következtetés, amelyet Romániára nézve külföldi analógiák alapján megállapítottak, hamis volt. Felültek a jósok, akik azt mondták, hogy a magyar korona, a márka, az osztrák korona és a zloty példáját az elértéktelenedésben a román valuta is követni fogja. Súlyos veszteségekkel jizették meg az ily jövendölés árát azok, akik a pénztől menekülni igyekeztek. Azok a jövendömlők is megbuktak, akik azt mondták, hogy a lej hármincszorosára vagy nem tudom hányszorosára fogják felülbélyegezni, mert a lej viszonylagos értékét enélkül is megtartotta és bár jövendömlésre én sem vállalkozhatom, biztosra veszem, hogy a stabilizáció nyomán olyan krizisektől, mint amiknek Ausztriában és Magyarországon voltak, nem kell tartani.

— Itt egész mások a stabilizáció előzményei, más az ország gazdasági helyzete, fogyasztóképesége és kiaknázhatósága. A gyengében megalapozott, nemkülönbön a spekulációra épített egzisztenciák elhullása már megkezdődött és hogy az folytatódni fog, az valószínű, de ez nem jelent stabilizációs válságot. De hogy a leginkább döntő argumentumra hivatkozzunk: itt van Franciaország példája, ahol a stabilizáció óta nemcsak krizisről nincs szó, hanem az ország egyes ipariban, mint pl. a vasiparban hatalmas fellendülés tapasztalható. Emellett a francia piacok közismert olcsósága se változott drágasággá, a takarékbetétek pedig állandóan nagyban nö-

dája, ahol a stabilizáció óta nemcsak krizisről nincs szó, hanem az ország egyes ipariban, mint pl. a vasiparban hatalmas fellendülés tapasztalható. Emellett a francia piacok közismert olcsósága se változott drágasággá, a takarékbetétek pedig állandóan nagyban nö-

Élethossziglan nevezik ki a polgármestereket.

(Arad, január 10.) A napokban nagy szenzációként közölték az ország összes lapjai, hogy az új közigazgatási törvényben kilenc tartományra osztják az országot és mindegyik tartomány élére egy miniszteri hatáskörrel rendelkező főnök kerül. A Kolozsváron megjelenő Revista Administrativa, az erdélyi köztisztviselők szövetsége hivatalos lapjának legújabb számából megállapítható, hogy az új törvénytervezet elkészítésén dolgozó bizottság ezt az újítást a szövetség által kidolgozott és a kormány elé terjesztett javaslaiból vette ki. A javaslat teljes egészében kidolgozza a közigazgatási törvény módosítását és — mint a történetek mutatták — a kormány figyelemreméltónak találja a javaslatot, amelyből több pontot vesz át a végleges törvénytervezet részére.

A tervezetet áttekintve, megállapítható, hogy nagyon sokat vettek át a magyar közigazgatási törvényből, amelyet összeegyeztettek a régi királyságbeli állapotokkal. Így a javaslat felhívja az illetékesek figyelmét az illetőség kérdéseire, amelyet a jelenlegi közigazgatási törvény teljesen figyelmen kívül hagyott. A tervezetben az illetőség körül a helyzet ugyanaz lenne, mint volt a múltban.

A városi tanácsok összeállítása ugyanolyan marad, mint eddig, megválasztásuk azonban nem hét, hanem tíz évre szól. A hivatalbéli tanácsstagok sorába pedig a helybeli ügyvédi kamara elnökét és a városi szolgálati főnököket is beveszik. A tanácsválasztás ugyanugy folya le, mint eddig, míg a választások elleni felelősségnél a belügyminiszter és nem — mint eddig — a Legfelsőbb Közigazgatási Tanács dönt. A legfelsőbb tanácsot a tervezet különben is kikapcsolja a városok ügyeiből.

Teljesen új javaslatot terjeszt elő a polgármesterekre vonatkozólag. A tervezet azt javasolja, hogy a városokban

a polgármester, szolgálati főnök és alifőnök, valamint a főügyész állása pályázat útján tölthető be. A pályázat felett a belügyminiszter dönt, aki a polgármestert kinevezi. A kinevezés élethossziglan szól.

A városok polgármesterei jogi végzettséggel kell, hogy bírnak, a permanens-bizottságokat a tanács nevezi ki. A megválasztott tagokon kívül szavazati joggal rendelkeznek a hivatalbéli tagok: az összes szolgálati főnökök és a városi főügyész. A törvényjavaslat kötelezővé teszi a referenseknek, hogy minden törvénytelen határozatot, amelyet a permanens-bizottság hoz, megfellebbezzenek.

A prefektusnak jogában áll a polgármestert és a permanens-bizottságot, ha visszaélést tapasztalt részükről, felfüggeszteni és vizsgálatot levezetni ellenük. A felfüggesztés legfeljebb egy hónapig tarthat s ezen idő alatt le kell vezetni a vizsgálatot, majd a városi tanács dönt a vizsgálat eredménye felett. A tanácsok feloszlását a belügyminiszterium mondja ki egy belügyi vezérfelügyelő által levezetett vizsgálat eredménye alapján. A feloszlítás ellen a minisztertanácsnál s végül a közigazgatási bíróságnál lehet fellebbezni. — A törvényjavaslat végül a tartományi beosztást tárgyalja le. A hosszú, 512 szakaszból álló törvényjavaslat jelenleg az illetékes bizottság előtt fekszik, amely — hír szerint — rendkívül sokat vett át belőle a végleges javaslat részére.

Itt írjuk meg, hogy a közigazgatási törvény módosításáról szóló tervezet tárgyalása előtt — mint azt megírtuk — egyszaka-

Üzleti könyvek, dossziék

Sándor Ferencé, megyeházzal szemben.

vekednek s így joggal bizhatunk benne, hogy a stabilizáció, amely új tőkét, a külföld bizalmát és érdeklődését, új vállalkozási lehetőségeket hoz és amely a belföldön is megszilárdítja az önbizalmat, minden jelentős áldozat és megrázkódtatás nélkül viszi a gazdasági élet megerősítésébe.

szos törvényjavaslat kerül a parlament elé. Ebben az összes megyei és városi tanácsokat feloszlatták, az interimár bizottságoknak pedig ugyanazt a hatáskört biztosítja, mint a tanácsoknak. Ezután kerül csak sor a közigazgatási reformjavaslat megvitatására.

Ot embert mart meg Aradon két veszett kutya.

Hármat közülük a Pasteurba szállítottak, kettő még nem jelentkezett. — 23 megmart kutyát kiirtottak.

(Arad, január 10.) Tegnap délután két veszettségű eset történt Aradon. A Ludig-tanyán és a Curtici-uton két megveszett eb, öt embert és 23 kutyát megharapott. A két kutyát a gyepmesteri hivatal alkalmazottja lőték le. A megmart emberek közül hárman önként jelentkeztek és ezeket a cluj Pasteur-intézetbe küldték, míg a megharapott kutyákat sorban elfogták s kiirtották. Két ember még mindig nem jelentkezett a hatóságoknál és személyük megállapítására szigorú vizsgálat indult meg. A két eset miatt újabb kilencven napos szigorú ebzárlatot rendeltek el.

A perdita szerelme.

Mária 10.000 lejjel károsította meg egy aradi mulató tulajdonosát, hogy visszamehessen Nagyváradra szerelmeséhez.

(Arad, január 10.) Az éjjeli mulatóhelyek kulisszatárgyú életéről egy kis kép: Pickmann Mária, egy nagyváradai éjjeli mulatóhelyen volt alkalmazva. Csinos arcú nő volt, akinek fényképét a „közvetítők” őrizték és lesték az alkalmat, hogy megfelelő díjazás ellenében, minél több helyre eladják. Így jutott el a fénykép egy aradi mulatóhely tulajdonosához is. Mária megtetszett, hiszen egy ilyen szép nővel nagyszerű üzleteket lehet csinálni és nyomban megindult az akció, hogy Mária Aradra kerüljön. Tudniillik a szerződés céljából szükség van arra, hogy az áldozat személyesen is jelentkezzen. A nő a napokban megérkezett Aradra és jelentkezett a mulatóhely tulajdonosánál. Jó megjelenésű, jó „svádájú” és megbízhatónak látszó nőnek tűnt fel Mária, akit a tulajdonos kitűnő anyagnak talált. Az alkalmat megtörtént, a közvetítő megkapta a maga díjazását, de Mária kijelentette, hogy csak akkor maradhat Aradon, ha az új főnök kifizeti a nagyváradai adósságait, ami alig tesz ki tíz és néhány ezer lejt. A főnök ur beleegyezett, azonnal kiállították az utalványt és Mária maga vállalkozott arra, hogy a postán feladja. Ez délelőtt történt.

Mária elment a postára és sem délután, sem másnap nem érkezett vissza. A mulatóhely tulajdonosa Mária sikkasztás és csalás miatt feljelentette a rendőrségen. Megindult a nyomozás és a táviratváltásokból kiderült, hogy Mária a kapott pénzzel nem a postára ment, hanem az állomáshoz, felült a vándorvonatra és visszalépett régi alkalmazásába. A váradai rendőrség megállapította, hogy Mária-nak nem volt egyéb bűne, minthogy nagyon szerelmes volt egy váradai hivatalnokba és olyan ellenállhatatlanul lóbant fel benne a nemes érzés, hogy a posta helyett visszautazott Váradra, hogy közelebb legyen szerelméhez. A vizsgálat tovább folyik és valószínű, hogy Pickmann Mária bünhődni fog nagy szerelme miatt.

Szellemvilág Amerikában.

Kísértetek és szellemjelenések megrendelésre hátkon szállítanak.

Mr. J. G. Thayer-nek Los Angelesben gyára van, amely nagyban gyárt szellemeket és egyéb spiritiszta kellékeket; csodákat, szellemhangokat és egyéb mulatságos tárgyakat megrendelésre postafordultával továbbít és a gyár tulajdonosa meglehetősen arról számol be, hogy üzleti forgalma állandóan növekszik. A közönség egyre élénkebben érdekli a szellemkézek, túlvilági hangok és boszorkányos szerszámok iránt. Bár a tulajdonos kijelentése szerint a gyárban készülő árucikkek célja a szórakozás, mégis kétségtelen, hogy a gyártmányok nagy része hivatásos médiumok és jósok kezébe kerül. Mr. Thayer egész Amerika számára dolgozik és nagy mennyiségeket szállít az óvilágba is.

— Mindig akadnak emberek, — magyarázza Mr. Thayer — akik nem nyugszanak addig, amíg a halottakkal nem beszélhetnek és ez mindig így is volt. Már a Bibliában is szó esik erről és magam is sok példát mondhatnék. De inkább egy kis előadást mutatok be önnek.

A fény elakadt és a levegőben azonnal férfiak, nők és gyermekek hangjai szólaltak meg. Kérdések és válaszok hangzottak el. Mikor a lámpát meggyújtották, Mr. Thayer nevetett és így szólt:

— Bizony, néhány nevezetes, de sajnos már elhunyt varázsló még a túlvilágról is ajánlja hangjait.

Kinyitott egy ablakot és egész sorát látuk a szellemeknek repülni az éjszakába. Közben szemével követte őket, gunyosan mondta:

— A hitetlenség korában élünk.

Ezután sorra megidézte azoknak a nagy varázslóknak a szellemét, akiknek képei a szoba falait díszítették.

— Azok az emberek, — folytatta a magyarázatot — akik spiritizmussal vagy jóslással szoktak foglalkozni, többnyire elveszítettek valamelyik hozzátartozójukat vagy a pénzüket.

Ezért könnyen bedőlnek mindenféle esztelen és téves képzelgésnek. Ilyen emberekből élnek meg a jósok és mások, akik asztaltán-

coltatást és hasonló hókuszpókuszokat művelnek. Ami a színházban, nagy közönség előtt bemutatva mint ügyeskedés szórakoztat, az elsötétített szobában végrehajtva félelemmel és szorongással tölti el az embereket. Ezek hisznek azután a szellemek és kísértetek létezésében. A szellemgyárosnak, ha megfelelő árut akar készíteni, szeánszokon kell résztvennie és végig kell néznie azokat a csodákat, amelyeket ott bemutatnak.

A mutatványokhoz való kellékek árai természetesen különbözőek. Szerény 500 dollár tőke elegendő, ha valaki szellemeket árusító üzletet akar nyitni. Egy szellemkéz, beszélő koponya, vagy szellemírásra szolgáló tábla néhány dollárért megszerezhető, ezzel szemben a túlvilági hangok ára 75 dollár és ehhez járul még a használati utasítás vételára. Szellemet mindenki vásárolhat magának, akármiyer kevés pénze van. Hat különféle kísértetből álló gyűjtemény mindössze öt dollárba kerül gondos csomagolásban és tartós kivitelben.

— Olyan asztalokat építek, amelyek nemcsak kopogtatnak, de a földről fel is emelkednek. Ezeket eredetileg szórakoztatásra szántuk, de ha valaki vigaszt, megnyugvást és kellemes eszközt talál bennük, hogy a holtakkal érintkezzen, ez ellen nincs semmi kifogásom. Két minőségben gyártom az asztalokat. Az olcsóbb is nagyon használható, célszerű és ugyanugy kopogtat, mint a drágábbik asztal. Az asztaltáncolattal Faraday professzor, angol tudós magyarázatát tartom a legelfogadhatóbbnak. Ő azt mondja, hogy az asztalt a körülötte ülők izomkísérlete mozgatja.

Mr. Thayer asztalai kopognak és a levegőbe emelkednek minden emberi segítség nélkül, de ennek magyarázata izleti titok. Ezenkívül módszert talált fel, amellyel a szellemek jeladását tetszés szerint szabályozni lehet és tisztán kivethető, hogy a szellem jövedvü-e vagy szomorú. Másik nagy vívmánya túlvilági vonatkozásban a szellemtróbita, amely a levegőben lobog és azokat az üzeneteket közvetíti, amelyek a földöntúlról érkeznek. Vég-eredményében azonban mindez csak trükk, amelynek a titkát gondosan megőrzik.

M. K. Daniels.

Alkalmi ajándékokat saját árban vásárolhat a Grallert-féle végeladáson

Arad, Bul. Regina Mária 18. (Polg. Takp. épület.)

Órák! Ekszerek! Disztárgyak!

házban kellett volna fellépnie. Bécsből értesítés érkezett, hogy a művésznőt idegösszeroppanása miatt szanatóriumba kellett szállítani. Vendégszereplése így bizonytalan időre elmarad.

* Hétfőn új slágerdarabbal fut ki a társulat operettegyüttese. A címe: Az utolsó Verebely-leány. Jól meg kell tanulni ezt a mondatot is, mert ez fogja jelenteni az új szenzációt, az új látványosságot, s az új muzsikakülönlegességek egész szériáját. Ábrahám, a komponista, akit már a Zenebonából ismer a közönség, s Harmath, a szövegíró, helyesebben az operettíró, mert a szöveg Drégely Gábor „Kisasszony férje” című emlékezetes ki-tünő vigjáték nyomán készült, ennek minden frissessége megőrzésével. De talán a muzsikán lehet a hangsúly, mert Ábrahám, ez a mindig jobb zeneszerző, ezuttal még pompásabb számokkal lép elő, mint a Zenebonában. Galetta rendezése a hibátlan előadást garantálja, de ugyanugy biztosítja ezt az operett remek 11 főszereplője: Viola Margit, Kertész Manci, Gaál Piri, Szepessy Edith, Dancs Ica, Galetta, Gyöző, ifj. Szendrey, Horváth, Földes, Kun, akik egytől-egyig pompás szerepeket alakítanak „Az utolsó Verebely-leány”-ban, amelynek pesti sikerére jellemzőbben nem kell mást megemlíteni, minthogy az operett ép a napokban üli meg a százas jubileumát.

* Az Eltörött a hegedűm még mindig uralja a műsort. Ma, pénteken ismét ez a ragyogó operett megy. Viola Margittal, Kertész Mancival, Dancs Icával, Galettával, Balázsszal, Gyözővel, ifj. Szendreyvel, Földessel, Joanovitssal.

* Szombat délután félóra előadásban kedvez az aradi színház igazgatósága az aradi közönségnek és ifjusági és népies előadás keretében a Szilveszterkor mindenkit megnevettetett vigjátékot, a Lumpácius Vagabundus és a három jómadár-t tüzték ki műsorra, elsőrangú kiosztásban. Főszereplők: L. Kiss Mariska, Szepessy Edith, Dancs Ica, Gyöző, Balázs, Rudas, Földes, Kun, stb. A fél ótkor kezdődő előadást mindenkinek meg kell néznie, aki olcsón és kitűnően akar szórakozni.

* Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal: A régi nyár, 6 órakor ugyancsak mérsékelt helyárrakkal: Bölcsődal. A remek operett és a pompás vigjátékujdonosság a premier kiváló szereposztásában megy.

* Csányi Mátyás szerzői estje. Csányi Mátyás, a jeles karmester és zeneszerző, e hó 24-én, a Kulturpalotában tartja szerzői estjét. A kiváló zeneszerző az Aradon élő előadó művészgárda legkiválóbbjait kérte meg a közreműködésre és új műveinek Interpretálására. Zongoraszámlalt a szerző maga fogja játszani. Stern Rózsi, a kiváló hegedűművész, Csányi új Hegedű-suitejét játssza, valamint a szerzőnek „Román táncok” című fantáziáját és „Valse-Capriccio”-ját. Az áriákat Horváth Mici, Hegedűs Béby, a Heine-, Ady- és Petőfi-dalokat Bing János, Huszár Károly és Róna Dezső fogják tolmácsolni. Róna Dezső többek között Heine „Belszár”-balladáját fogja Csányi megzenésítésében előadni, míg a szerző maga zongorán új szonátáját és „Arany ember” c. operájának nyitányát fogja az aradi közönségnek bemutatni. A jegyek árusítását a Sándor-cég megkezdte és a szerzői est iránt nagy érdeklődés nyilvánul.

TELEFON 70. ERZSEBET SLAGERMOZGO TELEFON 70.

Ma d. u. 5, 7 és 9-kor rendes olesó helyárrakkal. First (azelőtt Fanamei) világatrakoló. Premier. Eredeti zenével.

„Szép Heléna”. Nagy operette. Főszerepben: Korda Mária, Ricardó Cortez és Huszár Pufi.

„Jön! „Diákherceg”, a világ legnagyobb filmesemléve Ramon Novarroval.

Irodalom és művészet

A legfiatalabb „művésznő” sikere az aradi színpadon.

(Arad, január 10.) A „művésznő” a legnagyobb nyugalommal várta a jelenését, nem volt egy csöpp lámpaláza sem, nem aggrasztotta szerep nemtudás, biztos volt a sikerben, sőt annyira fúmgálta a Bölcsődal nagy jelenését, hogy minden további nélkül el is szenderedett a színpad mögött. Ez abszolút nem Fodor László vigjátékának szólt, oivanyira nem, mert bizony „a művésznő” egyelőre nem is vehet értelmileg tudomást Fodor László dialógjairól, nem tapsolhat neki, nem mondhatja el véleményét a szerepéről, nem utasíthatja vissza sem esetleges nem-tetszés esetén, mert a művésznő mindössze — három hónapos s édesanyja ölében várja meg, amíg Erdélyi ügyelő beintja a színpadra.

Heisler Mariskának hívják a csöppseget. Apja: Heisler Károly lakatos. Olvasta az Aradi Közlönyben, hogy a Bölcsődalban protekcióménesen alkalmaznak egy kis babát, hát szépen begöngyölgette felcséggével a kis Mariskát, a háromhónapos sztárt s elküldte „játszani.” A bemutatkozás sikerült. Mariska mindjárt megnyerte a tetszést, kokettül rámosolygott a rendező bácsira s bizalmasan kap-

kodott a színes shawl-ja után s a Mariska kisasszonyt este épugy megnézte az ügyelő, hogy helyén van-e, mint Fekete Irént.

A szerep különben is tetszett neki. Hogy szakszerűen fejezzük ki magunkat, vágott neki, mert trikós szerep volt. A kis Mariska úgy szerepelt, mint Jánoska a színen s a pólya diszkrétén takart. Természetesen nagy volt a sikere, hagyma nélkül úgy nekipityeredett, hogy Lilian Gish is megtrigyelhetné. A mamája büszkén, dagadó kebellet járt-kelt a kullisszák megett. Élvezte a hatást, az egyszeriben befutott kislánya ünneplését.

A kis művésznőt diszkrét fiakker, vagy autó helyett a papája várta a kisajtónál egy gummirádis szerekocsival...

* Az aradi városi színház heti műsora. Pénteken: Eltörött a hegedűm (C. bérlet.) Szombat délután fél 5 órakor: Lumpácius vagabundus és a három jómadár (ifjusági és népies félóra előadás.) Este fél 9 órakor: Eltörött a hegedűm (A. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Régi nyár (mérsékelt helyárrakkal.) 6 órakor: Bölcsődal (vigjátékujdonosság, mérsékelt helyárrakkal.) Este 9 órakor: Eltörött a hegedűm (B. bérlet.) Hétfő: Az utolsó Verebely-leány (Ábrahám—Harmath szenzációs operettujdonossága, premier, A. bérlet.)

* Orska Máriát idegszanatóriumba szállították. Budapestről jelentik: Mára várják Budapestre Orska Máriát, akinek a Vigszin-

A cukorgyárak horribilis nyeresége.

Egy szakember adatai. — Mi a cukor világsi ára? — Romániában háromszor annyi, mint másutt. — Mennyit fogyasztunk? — A cukorgyárak nagy töke-feleslegei.

Az üzembeszüntetés új hasznot jelent a cukorgyáraknak.

(Arad, január 10.) A napokban, mint ismeretes, bucuressi-i jelentések nyomán elterjedt a híre annak, hogy a kormány és a cukorközpont tárgyalásai eredményeként, kilogrammonként öt lejjel leszallítják a cukor árát. A hírt az egész országban örömmel fogadták, mert tudvalevő, hogy sehhol a világon nem olyan drága a cukor, mint Romániában. A szakértők pedig természetesen találták ezt az árleszállítást s valószínűnek tartották, hogy hamarosan még nagyobb árcsökkenésnek kell bekövetkeznie a cukorban. Azonban az örömmel tartott sokáig, hamarosan megérkezett az erélyes cáfolat, hogy szó sincsen a cukor árának leszallításáról, sőt ha az bekövetkezne, egy a cukorgyárak olyan közülmények közé kerülne, hogy kénytelenek lennének üzemeiket beszüntetni, illetve munkásaikat elbocsátani. A romániai cukortrösztől eredő eme cáfolat bizonyára a közönség megnyugtatót szolgálja, illetve arra akarja kényszeríteni az ország lakosságát, hogy nyugodjon bele a jelenlegi magas ár fenntartásába, mert az árleszállítás következtében ezer és ezer munkás maradna kenyér nélkül. A cukortröszt tulajdonított egoizmusára jellemző az alábbi nyilatkozat, amelyet Schrank József aradi vállalkozó adott az Aradi Közlönynek. Schrank József nemrég költözött Aradra Alexandriától, ahol egy nemzetközi gyarmatárú exportüzletnek volt a vezetője. Informátorunk ismeri a cukor helyzetét a világsi piacon és tökéletes szakértője ennek a kérdésnek.

— A nemzetközi piacon — kezdte Schrank József — általában meglepőnek tartják a romániai cukor horribilis árát. Amikor olvastam, hogy öt lejjel leszallítják az árát, az volt a meggyőződésem, hogy ez a kormány gazdasági politikájának következménye és természetesen tartottam, hogy az árcsökkenés folytatódik. Megjött a cáfolat, ami értelmetlen csalódást hozott mindazoknak, akik ismerik a körülményeket. Tudnunk kell azt, hogy a cukor világsi ára tonnánként tíz-tizenegyezer ötszáz lej. Így adják el a cukrot a termelő országok, ezen az áron, sőt olcsóbban is exportálják, bizonyára nem haszon nél-

kül. A romániai árak, emek az összegnek több mint háromszorosát teszik ki. Itt sem drágább egy banival sem az előállítás ár, mint más országokban, itt is szép jövedelmet húznak a gyárak akkor is, ha a cukor árát harmadrészre szállítanák le. Szóval, semmi esetre sem kerülne veszélybe a belföldi cukortermelés, ha öt lejjel leszallítanák az árát. Legfeljebb a cukorgyárak milliárdokat kitevő jövedelme mutatna némi csökkenést.

— A statisztika kimutatta, hogy a normális cukorfogyasztás fejenként, egy esztendőben tíz kilogramm, azaz naponta 27 gramm. Tegyük fel, hogy a romániai rossz gazdasági viszonyok miatt a fogyasztás csak ennek fele. Akkor is kilencven ezer tonna cukrot fogyaszt el a lakosság és minden tonnát huszezer lejjel drágábban fizet meg, mint a rendes világsi ár, amelybe szintén bele van számítva a tisztességes polgári haszon. Nem kell nagy számítás hozzá, hogy kimutassuk: ez az ártöbblet egy milliárd nyolcszáz millió külön hasznot jelent a cukorgyáraknak.

— A cukorgyárak feltűnő védelmét jelenti a közönséggel szemben az a tény is, hogy sehhol a világon nem fizetnek a gyárak olyan kevés adót a cukorra, mint Romániában. Tudomásom szerint — folytatja informátorunk — itt két lej adót fizetnek kilónként. Ha figyelembe vesszük, hogy Románia után, Magyarországon a legdrágább a cukor és ott tíz lej fogyasztási adót vetnek ki minden kiló cukorra, akkor azt látjuk, hogy itt minden ez irányú intézkedés az állam és a közönség kárára és a cukorgyárak előnyére történik.

A gyárak, illetve a tröszt azzal ijeszti a közönséget, hogyha leszallítják a cukor árát, úgy megszüntetik üzemeiket. Ez valóban meg is történhetik. De nem azért, mintha tönkremennének a gyárak, hanem, mert ez is egy külön jó üzletet jelentene a cukorközpontnak. A cukorgyárak, éppen a drágaság miatt, óriási felesleggel rendelkeznek. Ha néhány hónapig nem dolgoznak, akkor is akadálytalanul ellátják a közönséget cukorral és megtakarítják a munkásoknak fizetendő béreket. Ez a helyzet a romániai cukoriparban.

A svéd Osmos- soványító- habfürdő

egy svéd orvostudós találmánya. Soványító hatása abban rejlik, hogy a fürdőben keletkező apró szén-sav és légbuborékok a bőrgőrgőmőket átjárják és a bőrpórusaiba hatolva a zsírrétegekben biológiai masagot végeznek. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában, illatszertárban, de 100 lej beküldése ellenében egy fürdőt franco küld a vezérképviselőt: **DOBOS JÓZSEF** vegyész-mérnök Timisoara, Str. Iancu Vacarescu 4.

te a szembesítést. Utána ismét Fischhoff került sorra, aki megállapítja, hogy Erdélyi nyolcletkezőképpen írta alá a hamis váltókat, amelyek Gerencsér és Filó aláírása is szerepel.

A délutáni órákban a bíróság ismét Kerekest hallgatta ki. A kihallgatás alkalmával incidens keletkezik az elnök. Minnich professzor, valamint a védő között. Az elnök többször rendreutasítja a védőt, aki kijelenti, hogy a sál nem szolgálhat adatul. A sálát az orvosszakértők és a védők Ausztriában összevargatták, gyúrték, tehát a szakvélemény itt nem lehet helyes. A bíróság szombaton hozza meg döntését a bizonyítás kiegészítésére irányuló kérelem kérdésében. Kerekes azt vallja, hogy ő csak a biztosítás technikai részét csinálta s nem beszélt rá Erdélyit a biztosítás megkötésére. Ésketését mellözi. Holnap Fodor Istvánt hallgatják ki lakásán, miután beteg. A kihallgatásra Erdélyit is elviszik.

Végszó a hisztériáról.

Befejezem a hisztéria, meg torpedó kérdést. Napilap terjedelme nem alkalmas erre. Pedig most már azt is meg kellene magyaráznom, mi a „guny“, az „érv“, az „elfogultság“, meg a „frázis“ fogalma. Előző cikkemben mindent megírtam, ami fontos az ügyben. Hogy nem eredménytelenül, azt örömmel látom, mert a cikkirő orvos ur tegnapielőtti válaszában már nem tartja egyedül üdvöztetőnek a „torpedót“, hanem csak kivételes esetekben javallja. Irja is, hogy nem ellensége a Freudizmusnak. Ha ez így van, bizonyára ismeri azt, ha pedig ismeri, tudhatja, hogy magában ellenkezik a torpedózással. Lehet, hogy cikket nem úgy olvastam, ahogy akarta, viszont csak úgy olvashattam, ahogy írta. De még akkor sem „főleg női betegség a hisztéria“. Az új statisztikák igazolják, hogy a férfi nagyobb kiélési lehetősége csak elrejti, de ki nem zárja a bajt. Babonás tisztelettel hivatkozik tekintélyekre. Ebben valami kegyeleti elem kell, hogy legyen, mert az idézett nagyságok jórésze, felfogásával együtt elporladt már, s ez alapon akár Galenust, vagy Hippokratést is említhette volna. Büszke vagyok, hogy kifejezéseimet, pl.: „ókori vak-ság“, átveszi és más helyen használja. Viszont tiltakozom, hogy saját megállapítását, mint „orvosi némaság“, nekem imputálja. A világháború, a forradalmak, a mai béke, az utolsó évtized össze-visszája, produkált annyit hisztériában járványszerűleg is, mint a flaggelánsok kora. A „kritikán felül álló Babinszky“ a torpedózást nem gyógyinódul, hanem differenciál diagnózissal használja. Ami pedig a torpedózás büszke győgyeredményeit illeti, állítom, hogy Wunderlichné és a többi csodatevő asszony is mutathat fel legalább ilyen statisztikát.

Dr. Traytler Endre.

APOLLO		URANIA	
Ma, pénteken 5, 7 és 9-kor			
É G O H A T A R	É G O H A T A R	UTOLJÁRA A bosszuálló asszony (Loreley) Főszerepben: Maria Paudler Paul Otto Lotte Lohring Walter Slezák	

Lopáson értek egy urileányt.

Egy földbirtokos leánya selymet lopott egy budapesti üzletben. — Kleptomániával védekezik.

Budapestről jelentik: A Bécsi-uccai Weisz Béla és Társa-üzletben egy feltűnően szép, elegánsan öltözött leány akart vásárolni. Nagy válogatás után vásárlás nélkül távozott. Már az ajtónál volt, amikor az egyik segéd észrevette, hogy a leány ruhája alatt egy nagyobb selyemdarab húzódik meg. Megállapították hamarosan, hogy a leány egy három és fél méteres vég selymet vitt el.

Rendőrt hívtak, akinek a leány elmondotta, hogy egy földbirtokos leánya és Budapesten lakó rokonainál tartózkodik. Miközben válogatott, hirtelen valami nyugtalanító érzés fogta el, amely kényszerítette arra, hogy a selymet a kabátja alá dugja. A cég közben

visszavonta a feljelentést, mire a leányt elbocsátották a rendőrségről, de családját táviratilag értesítették az esetről.

Az Erdélyi-ügy mai tárgyalása

Az irákszakértő exaltált egyéniségnek mondja a meggyilkolt Forgács Annát. — Affér az elnök és védő között.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Az Erdélyi-ügy mai tárgyalásán Fischhoff Gyula irákszakértő tett vallomást. Elmondotta, hogy Forgács Anna irásából megállapította, hogy a meggyilkolt rendkívül egzaltált, betegesen izgatott egyéniség volt. Anna egyetlen hamisítást sem követett el. Utána Kerekes Ignác biztosítási ügynök tett vallomást. Vallomása merőben ellenkezett a vezérigazgatók kijelentésével, miután azt mondotta, hogy a vezérigazgatók kiérőszakolták a biztosítást. A bíróság elrendel-

H I R E K.

A tanár ur szórakozott...

... Hiszen ha csak az esernyőjét felejtette volna a villamosban a tanár ur... De valami egészen más történt.

A professor ur, akiről legalább amnyi viccet gyártottak már, mint Mórckáról, ezúttal világrekordot állított fel. A professor ur német volt és ennek megfelelően alighanem kopasz. Berlinben élt és amint az egy neves orvosonárhoz illik, kísérleteket is folytatott. Bacillusokat tenyésztett ki laboratóriumában. Vagy két héttel ezelőtt, amint azt akkor meg is irtuk, a professor ur laboratóriumából hazaiéle menet, magával vitt egy pár ilyen bacillusokat tartalmazó fiolát. A professor ur felejtte a villamosra, óvatosan maga mellé helyezte az edénykéket s belemerült egy értekezés olvasásába. Mikor a kólausz szólt, hogy le lehet szállni, sóhajtván emelkedett fel és mikor lelépett a kocsirol, még mindig olvasott. Nagyon érdekes dolog lehetett abban a folyóiratban.

Antótilkölés hozta vissza a rideg élet valóságába a professor urat. Szétnézett ostobán és a zsebeihez kapott. Te jó Isten!... Az üvegeket a villamosban felejtette. Elsápadt a tanár ur, kipirult, gyorsan változtak arcán a német nemzeti színek és rohant az első rendőrőrszobára.

— Uraim — kiáltott magából kikelten — segítsenek rajtam. A villamosban — ellopták tőlem üvegeimet.

A kis tüllentés után szünetet tartott a professor ur.

— Na és? — kérdezte a rendőrtisztviselő.

— És azokban az üvegekben bacillusok voltak. Spanyolnáthabacillusok. Több milliárd. Ha azok kiszabadulnak, belebetegszik egész Berlin!...

Nagy izgalom keletkezett erre az őrszobán. Detektívek rohantak, rendőrök futottak, de a professor üvegei nem kerültek elő. Egy kedélyes családapa zsebrevágta őket és hazavitte.

— Jó lesz játszani a gyerekeknek — gondolta és holdogán ment, zsebében a bacillus-milliárdokkal.

... És pár nap múlva egész Berlin tüszögött. Az emberek ágybafeküdtek, az iskolákat bezárták, a gyárak beszüntették a munkát, a hivatalok félerővel dolgoztak, a lapok pedig jelentették, hogy a spanyolosok száma egy millió. És, ami a legérdekesebb: a náthaveszedelem csak a német fővárosban tört ki hirtelen. A professor ur bacillusai patrioták: hűek maradtak szülővárosukhoz.

... A professor ur világrekordot állított fel. A villamosban felejtett néhány üveget és néhány nap múlva egy millió ember esett tőle neki az ágyának. Ilyen kolosszális eredményű szórakozottság!... Ez még egy német professzortól is sok.

Fóthy Ernő.

— Poincaré ragaszkodik a tárcájához. Párisból jelentik: Politikai körökből eredő hírek szerint Poincaré mindenképpen megtartja tárcáját, még abban az esetben is, ha csak két-három szavazattöbbséget szerez a kamarában. A kormányt akkor alakítják ujja, amikor a nemzetközi tárgyalások befejeződtek.

— A parochiális vagyont mentesítették az illetékegyenérték kivetése alól. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb illetékügyi bizottság tegnapi ülésén kimondotta, hogy a parochiális vagyonok, miután azok tulajdonjoga nem személyhez kötött s ezáltal az illető lelkészek csupán lelkészkedésük idején használhatják, egyébként is pedig különösebb jövedelmet nem hajtának, az illetékegyenérték kivetése alól mentesek.

Járványos időben gyermekeink ellenállóképességét és erejét fokozza a Jemalt, kellemes csukamájolajos készítmény.

KELL és KRAUSZ cég jelenti a divatot, izlést, haladást és szoliditást

Aradmegye megkezdte a decentralizálást.

Nem kell a megye lakosságának Aradra jönni a bizonyítványokért, Marsieu Iustin dr. prefektus rendelete.

(Arad, január 10.) A decentralizálás, amely a kormány egyik fő programja, nemcsak az országos, hanem a helyi viszonylatokban is megkezdődött. Aradmegye lakossága számára eddig igen kellemetlen volt az a helyzet, hogy minden kis bizonyítványért Aradra kellett bejönni a prefekturára és sokszor több napot elveszíteni, míg megszerezte. Ezen az állapoton akar változtatni Marsieu Iustin dr. prefektus, aki ma decentralizálási rendeletet adott ki.

A rendeletben a prefektus megállapítja, hogy a prefekturának nincs elegendő személyzete, hogy

— A cluji szociáldemokraták az adóemelés ellen. Clujról jelentik: A cluji szociáldemokrata párt vasárnap délelőtt tíz órára népgyűlést hívott össze a felemelt adók és az adómentes létminimum felemelése ügyében. A gyűlésen, amelyet az építőmunkások otthonának nagytermében fognak megtartani, követelni fogják az új adók leszállítását, illetve törlesztését és az adómentes létminimum felemelését.

— Egy titkos rádióleadóállomás nyilvánosságra hozta az egész város pikantiáit. Newyorkból jelentik: Észak-Amerika egyik kisebb városának különös szenzációja van. Nemrégiben egy titkos rádió leadóállomás kezdte meg működését, amely azzal vontta magára a figyelmet, hogy a város minden pikantiáit, botrányát kikürtölte. Pontosan leadta, hogy X ur előző nap, míg neje öngyáságát azt hitte, hogy az irodában dolgozik, melyik bárban szórakozik, kivel táncolt és milyen pezsgőt fogyasztott, pontosan közölte, hogy Y-né öngyásága, amikor azzal az ürüggyel távozott hazuról, hogy a szabónőhöz megy, kivel és hol randevuzott. Ezek a leadások rendkívül fellendítették a rádióüzletet, mindenki beszerzett egy apparátust és sok helyen szorongva figyelték a leadást, hogy mikor kerül sor az ő kiállengézésükre. Néhány hét alatt néptelenné váltak a nyilvános szórakozóhelyek, üresek lettek a kávéházak is, csak a templomba mertek bemenni az emberek. Természetesen a hatóságok is nyomozást indítottak, de a botrány akkor lett a legnagyobb, amikor a titkos leadóállomás bejelentette, hogy a felkutatására küldött detektívtag, melyik kocsmában itta le magát. A botrány miatt a rendőrfőnöknek le kellett mondania az állásáról. Végül maga a leadó leplezte le önmagát, bejelentve, hogy miután az erkölcsök a városban teljesen megjavultak, feleslegesnek tartja a további leadást. Kiderült, hogy a rossz tréfát egy nyugalmazott őrnagy csinálta, akit azután boszszúból beszállítottak a bolondok házába.

— A szovjetdiplomácia taktikája. Párisból jelentik: Briand ma tárgyalásokat folytatott Dvlgalewsky párisi szovjetkövettel, aki közölte, hogy a szovjetkormány garanciaszerződést ajánlott fel Lengyelországnak és Litvániának, ajánlva egyszersmind a Kellogg-paktum életbeléptetését. A Matin szerint a szándék nagyon is átlátszó. A szovjet ezzel Romániát akarja Lengyelországtól izolálni.

Betegségnél, szorulásnál, Koprolog legyen minden háznál.

— Holnap döntenek a Neptun modernizálására beérkezett pályázatok felett. Ma délelőtt a Neptun modernizálási tervezeteket felülbíráló zsüri, Muresan János városi főmérnök elnökletével ülést tartott a városháza kistermében. Az ülésen együttes tanulmányozás tárgyává tették a pályázatra beérkezett terveket és a mai délelőtt folyamán három tervet tárgyaltak le. Holnap folytatja munkáját a zsüri s a jövő hét elején megtörténik a nyilvános ülés, amelyen döntenek afelett, melyik tervezet elkészítőjének ítélik oda az 50.000, illetve 30.000 lejes díjakat s mely tervezet szerint történik meg a Neptun átépítése. A zsüri döntését általános érdeklődés előzi meg.

az egyes, megyéből befutó ügyeket sürgősen el tudja intézni és így sokszor napokig kell a lakosoknak bejárni valamilyen kisebb engedély miatt. Ezért a mai nappal engedélyt ad ideiglenesen a főbíráknak arra, hogy egyes bizonyítványokat, főleg pedig közgyűlési engedélyeket, valamint táncmulatságra vonatkozó engedélyeket a saját hatáskörükben kiadhassanak és arról utólag tegyenek jelentést a prefekturának. A rendelet általános örömet keltett a megyében, miután sok költségtől kíméli meg az embereket.

— Hatvan centiméteres hó Galatiban. Galatiban két nap óta szüntelenül havazik. A hatalmas hófúvás valóságos meghívja a környékbeli forgalmat és súlyosan megrongálta a telefon- és távirdavezetékét. Galati-ot és környékét 60 centi magas hó borítja.

— Három városi tisztviselő véglegesítése. Ma ülést tartott dr. Hotoran Victor elnöklété alatt, a városi tisztviselők kinevezési és előléptetési bizottsága. A bizottság három tisztviselőt, Pacurar Péter közigazgatási, Katona Victor népjóléti és Giurgiu Coriolan mérnöki hivatali tisztviselőt véglegesítette állásában. A döntés az interimár bizottság legközelebbi ülése elé kerül jóváhagyás végett.

— Le kell bélyegeztetni a bálakra szóló jegyeket. Az aradi prefektura ma rendeletet adott ki az egyes főszolgabíróságoknak a bálakra szóló jegyekre vonatkozólag. A rendeletben megállapítja a prefektura, hogy a pénzügyigazgatóság jelentést tett arról, hogy a megyében nem bélyegeztetik le a mulatságok és műsoros estélyekre szóló jegyeket. Felkéri ezért a főbíróságokat, ellenőrizzék szigorúan, vajon a rendezők lebélyegeztették-e a jegyeket a pénzügyigazgatóságon és az engedélyek kiadásánál figyelemztessék őket arra a súlyos büntetésre, amelyet ennek elmulasztása maga után von.

— Szombaton tárgyalják Kaufman Kamil fegyelmi ügyét. Megirtuk, hogy a Kaufman Kamil volt gépüzemi igazgató ügyének revíziójára kiküldött bizottság ülést tartott Lutai Cornel dr. interimár bizottsági elnök vezetésével, amelyen a volt igazgató ügyét általánosságban beszélték meg. A bizottság legközelebbi ülése szombaton lesz, amikor már az egyes vádpontokat veszik tárgyalás alá.

— Döntő bizonyíték a jugoszláv detektívönök merénylője ellen. Zágrábból jelentik: A Grauer detektívfelügyelő ellen elkövetett merénylet ügyében a rendőrség döntő bizonyítékokat szerzett Ozsanics Marko pincér ellen. A pincér a merénylet előtt Szkriván Ivánnak azt írta: „Pillanatonként várom letartóztatásomat. Végzetem az, hogy fiatalágomat börtönökben töltsöm. De tudod, milyen vérszomjas vagyok”. — Ozsanics a levél dacára, tovább is tagad.

— Holnap dönt a bíróság a Hanzu-drogéria zár alá helyezése ügyében. Megirtuk, hogy a Hanzu-icé drogériának az aradi Victoria R.-T. részéről foganatosított bírói zár alá helyezése ellen, az érdekelt árverési vevők az aradi járásbírósnál előterjesztéssel éltek és a zár alá helyezés feloldását kérték. Zih József táblabíró, a járásbírószék vezetője, január 11-ikére tűzött ki tárgyalást s így a járásbírószék a holnapi délelőtt folyamán dönt a zár alá helyezés ügyében. Mint értesülünk, az érdekelt árverési vevők biznak abban, hogy a bíróság az ő állásfoglalásukat teszi magáévá és a drogériát feloldja a bírói zár alól.

Nátháját gyorsan megszünteti és következményeinek eloját vashi szem „Airocal“ drágó.

— Városi árlejtések kiírása. A város gazdasági hivatala ma több árlejtést irt ki. Február 1-én tartják meg a nyilvános árlejtést a városi tudósanatórium, szegényház és tanoncotthon élelmiszerellátására, március hó 16-ikán, a városi épületek festési és mázolási munkálatainak elvégzésére, március 18-ikán a tetőzési- és kőművesmunkák eszközzésére és március 20-ikán a Neptun-fürdő javításához szükséges faanyagok szállítására.

— **Letartóztattak egy fizetésképtelen bankárt.** Metzről jelentik: Oliger bankár ma beszüntette fizetéseit. A bankárt letartóztatták. Oliger 15.000 embert károsított meg, több, mint tizenkét millió frankkal.

— **Tiltott műtét miatt egy évre ítélték egy fibisi leányt.** Az aradi törvényszék Popescu—Jonescu büntető tanácsa ma tárgyalta Welsky Katalin fibisi leány bűnügyét, aki a vádirat szerint tiltott műtétet hajtott végre magán. A tárgyaláson a vádlott elmondotta, hogy 1928. júniusában tudta meg, hogy anyai „örömök” elé néz. Egyesek tanácsára felkereste Albacher Magdaléna új-aradi szülésznőt, aki primitív eszközök segítségével végre is hajtotta a műtétet, amelynek azonban csak három hónap után lett meg a kívánt eredménye. A szerencsétlen leány ugyanis csak hosszas betegség után tudta abortálni halott magzatát. Amikor erről a leány ismerősei tudomást szereztek, feljelentést tettek a szülésznő ellen és így indult meg az eljárás Welsky Katalin ellen is. A törvényszék tiltott műtét büntette miatt a leányt egy esztendőre fogházra, míg Albacher Magdaléna szülésznőt, aki ellen bizonyíték nem merült fel, csupán kihágás címén 2000 lej pénzbírságra ítélték.

— **Polgári ruhás csendőrök Magyarországon.** Budapestről jelentik: Scitovszky belügyminiszter polgári ruhás csendőrséget szervez, a vidéki bűnügyek biztosabb kinyomozása érdekében. A csendőröket kerékpárral szerelik fel. A rendeletet a napokban adják ki.

— **Óriási hőség Ausztráliában.** Sidneyből jelentik: Ausztráliában óriási hőség uralkodik. A nagy hőségben egy cserjés kigyvulladt, több ház és rengeteg szárnyas elpusztult. A volt német fogolytábor kigyvulladt a meleg következtében. Lovaskatonák mentik a bennlakó embereket.

— **Szerelemi dráma egy belovári gyógszertárban.** Zágrábról jelentik: Belovaron Pettinszki Szlavko gyógszerész féltékenységből a gyógszertárban agyonlőtte feleségét, majd öngyilkosságot követett el. Mindkettőt súlyos fejsébbel a kórházba szállították, életbenmaradásukhoz kevés a remény.

— **Hatvanezer utlevelet adtak ki Budapesten 1928-ban.** Budapestről jelentik: A főkapitányság jelentése szerint Budapesten 1928-ban több, mint hatvanezer új utlevelet adtak ki és hatvanezret hosszabbítottak meg.

— **Január 26-án választ tanácsot Szintye község.** A megyei prefektúra ma rendeletet adott ki arravonatkozólag, hogy az aradmegyei Kisszintye községben 1929. január 26-án tartsák meg a községi tanácsválasztásokat. A választások alkalmával kilenc községi tanácsost és három póttagot választanak meg.

— **Politikai gyilkosságok Mexikóban.** Mexikóból jelentik: Mexikóban súlyos politikai zavargások folynak, amelyeknek során tegnap meggyilkolták Jose Parres földművelésügyi államtitkárt és két párttársát.

— **Vasúti karambol Csehországban.** Prágából jelentik: Lissa állomás bejáratánál egy személyvonat teljes sebességgel belefutott egy induló tehervonatra. A mozdonyok összetörték, hat kocsi megrongálódott. A katasztrófának két halott és tizenkét súlyos sebesült áldozata van.

— **Borah és Norris amerikai szenátort rehabilitáltak.** Londonból jelentik: Ismeretes, hogy Borah és Norris szenátort azzal vádolták meg, hogy százezer dollárt kaptak a szovjettől, amiért azt ajánlották az Uniónak, hogy ismerje el a szovjetet. A szenátus kiküldött bizottsága ez ügyben levezette a vizsgálatot és megállapította, hogy az összes errevonatkozó vádoló okmányok hamisak.

LEGUJABB.

Az összes nagybankoknak is alá kell írni a kölcsönegyezményt.

A kormány garanciát akar, hogy a liberális tőke el ne szabotálhassa a megegyezést. — Két esztendőig tart a kölcsön teljes összegének kifizetése. — Az eddigiéknél előnyösebb ajánlatot kapott Maniu.

— *Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának éjszakai telefonjelentése.* —

A mai délelőtt folyamán megjelent Maniu Gyula miniszterelnöknel Kaufman a Creditul, Söpkéz, a Marmorosch és Goldschmidt, a Banca Comerciala vezérigazgatója. A bankigazgatók másfélórás tanácskozást folytattak a kormány-elnökkel,

akinek tanácsokkal szolgáltak a kölcsön kibocsátási árnyalata, valamint a fizetendő kamatok tekintetében.

A tanácskozás után Popoviciu pénzügyminisztert keresték fel, akivel szintén több mint másfél óras tanácskozást folytattak.

Popoviciu ma délelőtt 12.10 perckor az expressz Párisba utazott. Lapunk más helyén megírtuk, hogy Románia egyelőre csak 70 millió dollárt kap, amiből 25 milliót fordít a stabilizációra, míg a többit beruházásokra költi. Miután megállapítást nyert, hogy a 25 millió a stabilizációra nem elég,

az összes nagybankoknak alá kell írni az egyezményt, amivel a kormány biztosítja magát abban az irányban, hogy egyik bank sem szabotálja a megegyezést és hogy nem kell a külföldön összevásárolni az összes devizákat.

— **Meghalt egy gyászjelentés olvasása közben.** Hódmezővásárhelyről jelentik: Garai Ernő sertéskereskedő az egyik házon gyászdrapériát látott. — Borzasztó. — mondoita — megint meghalt valaki. — Odament és olvasni kezdte a gyászjelentést, majd hirtelen a szívéhez kapott és meghalt.

— **Árvízkatasztrófa a londoni Cityben.** Londonból jelentik: Az elmúlt héten több gázrobbanás történt az angol fővárosban a gázvezeték föcsövének megrongálódása miatt. Ma a Cityben újabb robbanás történt, a Leaderhall Street alatt húzódó csatorna gázvezetéke felrobbant, nagy pánikot keltve a járóelők körében. A megrepedt vízvezetékéből ömlő víz benyomult a környező házak pincéibe. A katasztrófa teljesen megbénította a City forgalmát.

— **A magyar igazságügyi tárca Bethlen István gróf kezébe került.** Budapestről jelentik: Pesthy Pál igazságügyminiszter távozását a hivatalos lap mai száma közli. A kormányzó legmagasabb elismerését fejezi ki a volt igazságügyminiszternek, akinek a teendőit Bethlen István gróf miniszterelnökre ruházta át.

Ne várjon míg hülése teljesen kifejlődött, hanem vegye már a torokgyulladás első jelénél a bevált Panflavin pasztillákat, hogy a ragályosság már csirájában el legyen fojtva. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

— **Segélymozdony és tehervonat karambolja.** Bucurestiből jelentik: Súlyos vonatszerencsétlenség történt ma hajnalban a turnurosui állomás közelében. Egy segélymozdony közvetlenül a külső váltók előtt nekifutott egy szembe jövő teherszerelvénynek. A karambolnak négy súlyos sebesültje van. Mindkét mozdony megrongálódott és a tehervonat hat üres kocsija kisklott. Az összeütközést hibás indítás okozta. A vizsgálat megindult.

— **Meghosszabbították a vadászati engedélyek érvényességét.** A földművelésügyi minisztériumtól ma rendelet érkezett az aradi vadászati főfelügyelőségre, amely szerint a vadászati engedélyek hatályát február 1-ig hosszabbítják meg.

— **Szokatlanul erős fagy Olaszországban.** Milánóból jelentik: Felsőolaszországban tíz fokos fagy uralkodik. Sokan megfagytak. Triesztben és Fiumében be kellett szüntetni a villamos közlekedést, miután az itt uralkodó nagy bóra feldöntötte a kocsikat. Az alpesi tavak és vizesések befagytak.

Nagyon kellemetlen része a megegyezésnek, hogy

a kölcsön teljes összegét csak két esztendő alatt fizetik ki. Most csak a 70 millió előleget kaphatjuk, míg a fennmaradó 180 milliót két év leforgása alatt.

A mai pénztelenség közepette ez igen súlyos feltétel a bucaresti-i politikai körök megállapítják ezzel kapcsolatban, hogy ezt a liberálisok is megkaphatták volna, de Bratianu Vintila azt akarta, hogy ebben a kérdésben az összes politikai pártok egyezzenek meg.

A mai délután folyamán igen érdekes esemény történt még a kölcsön ügyében, amennyiben ma délután Bucurestibe érkezett Frummond-Wolf bankár, aki az angol Dickers-cég nevében azt az ajánlatot tette, hogy

Románia annyi kölcsönt kaphat, amennyire szüksége van, még pedig 2—2 és fél százalékkal alacsonyabb kamat mellett, mint a jelenlegi kölcsön.

A bankár kihallgatáson jelentkezett Maniu miniszterelnöknel és előterjesztette ajánlatát.

— **Automatikus rabbillincset talált fel egy magyar rendőrkapitány.** Budapestről jelentik: Dr. Fehér Gyula nagykorúsi rendőrkapitány 30 dekás, automatikusan kapcsoló rabbillincset talált fel. A belügyminisztériumban most próbálják ki a találmányt.

— **Berlinben feloszlatták a betörők klubjait.** Berlinből jelentik: A rendőrség feloszlatta az Immertreu és Norden nevű egyesületeket, a betörővilág klubjait, valamint azokat az egyesületeket, amelyek nem voltak oly előkelők, hogy a Ringbe felvegyék őket.

— **A nyugdíjasok figyelmébe.** Az 1929. évre érvényesített arképes igazolványok átvehetőek 11-től az egyesület helyiségében. Az állomásokon fizetett volt MÁV nyugdíjasok a megbízatásukat az eddigi ügyvédjüktől visszavonták s egy bucaresti-i ügyvédet bíznak majd meg ügyükkel. — A Casa Muncialnál most van folyamatban a szokásos évi rovarcsolás s emiatt szenvednek némi késedelmet a fizetési utalványok leküldései. — Az Aradon lakó volt Acsev nyugdíjasok globális adóvallomásait a nyugdíjgyesület elintézi. — Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel választmányi ülés lesz. Az elnökség.

— **Agyonlőtte a kisdöntött fa.** Jelentették az ügyészségen, hogy Tarau János tiszal Erdőműnkást egy kisdöntött fa agyonlőtte. Az ügyészség vizsgálatot rendelt el annak megállapítására, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

— **Az „AAC” január 12-én lezajló táncestélyén Aradváros elite publikuma ad találkozót egymásnak.** Az estély sikere érdekében népes rendezőgárda fáradozik, melynek sikerült az aradi körökben előnyösen ismert Gellért Nachmann jazz-band közreműködését biztosítani. Mivel a világhírű Meini-cég önként vállalta az estély tea- és kávéellátását, ezúton is felkérjük azon tagjainkat, kik tea és feketekávéval is hozzájárultak volna a buffethez, hogy ahelyett is sültet, vagy süteményeket küldeni sziveskedjenek.

— **Összes újdonságok Kerpel könyvtárában.** — **Lapunk Budapesten állandóan olvasható az Abbázia kávéházban.** Oktogon-tér, Andrássy-ut 49

— **Rendőri hírek.** Farkas Ernő feljelentést tett ma Lakatos Róza nevű cselédje ellen, aki több ezer lej értékű ruhaneműt ellopt és megszökött. — **Buitja Mihály** feljelentést tett, hogy lakásából több ezer lej értékű libatollat elloptak. A nyomozás megindult.

Iparos-bál

február

2.

Az Iparos Otthon Kulturházában.

A botrány-osztály.

Zseniális ujtás a filmipar terén.

Irta: Molnár Ferenc.

(Színhely: ülésterem, melyben ép most alakul meg a legmodernebb filmgyártó részvénytársaság. Nagy asztal körül ülnek az igazgatóság tagjai, akik előtt ép most végzi be az előkészítő munkálatokról való jelentését az egyik igazgató.)

Az igazgató: Tehát sziveskedjenek javaslataimat a gyárépületre, az eddig szerződött rendezőkre, művészekre nézve tudomásul venni.

(Általános helyeslés.)

Az igazgató: Azonkívül jelentem, hogy máris birtokunkban van négy és fél tonna filmkézirat, scenárium, színopszis, amely mennyiségből két és negyed kilót fel szándékozunk használni.

(Általános helyeslés.)

Az igazgató: Következik tehát jelentésem 34-ik pontja: „Javaslat egy iroda felállításáról a botrányok helyes módon való megszervezésére.”

(Általános csodálkozás.)

Az igazgató: Önök csodálkoznak, uraim. Míngyárt nem fognak csodálkozni. Ez az iroda új eszme a filmgyártás terén. Az én találmányom. De biztosra veszem, hogyha mi meg csináljuk, rövid időn belül a világ összes filmgyárai utánóznai fognak bennünket, még talán az amerikaiak is.

(„Halljuk! Halljuk!”)

Az igazgató: A filmgyártás közben olyan gyakran előfordul és az utóbbi időben már a filmgyártás és filmértékesítés integráns elemeivé vált szerelmi és egyéb botrányokat szabályozni kell.

(Nagy érdeklődés. Egy hang: „Hogyan képzeled ön ezt?”)

Az igazgató: Javasolom az igazgatósági épületben egy külön iroda felállítását, melynek címe volna: „A magánéletben előforduló rendellenességeket szabályozó osztály”. Az iroda élére egy híres párisi pletykalap ismert szerkesztőjét óhajtanám szerződtetni. Leszek bátor ezennel felolvasni az iroda egyéb személyzetére vonatkozó előterjesztéseimet. Tehát:

1. Szerződötendő volna tíz férfi, akik kellő díjazás fejében az általunk kijelölendő és filmjeinken szereplő művésznők ellen különböző olyan merényleteket követnének el, melyek a művésznőket a közönség körében szimpátiakussá tennék. E merényletek az uccai megszólítástól egészen a művésznő erőszakos elrablásáig a szerelmi merényletek egész skáláját felölelnék s úgy volnának megkontrollálva, hogy minden ellenszenv a merénylő férfiak ellen — és minden rokonszenv az ártatlan és szép hölgyek mellett nyilvánulhasson meg. Ha nagyobb személyzetet igénylő filmeknél a tíz férfi a börtönbüntetések miatt hamar elfogyva, kellő pótmérénylőket szerződötünk.

2. Szerződötendő öt képzett gyermekrabló, vegyesen férfi és nő, akik filmjeink közkedvelt gyermekszereplőit utasításainkhoz képest elrabolják, majd a rendőrség beavatkozása után visszaadják és ezáltal a gyermekeket a közönség szemében nemcsak érdekeské, hanem családi viszályok áldozataivá teszik.

3. Szerződötendő egyelőre hat, később több professzionátus öngyilkos, fele nő, fele férfi. Ezeknek feladata az általunk meghatározandó napon az általunk meghatározandó filmsztár iránt érzett szerelemből öngyilkossági kísérletet elkövetni. Azt hiszem, felesleges mondanom, hogy szabályaink értelmében nő csak férfi miatt követhet el öngyilkosságot. Akik ezekre az áhásokra pályáznak, azoknak ki kell mutatniok, hitelesen legalább két-két nem sikerült öngyilkossági kísérletet az életükben. Ezek az alkalmazottaink magas díjazáson kívül nemcsak életbiztosításban részesülnek, hanem gondoskodva van testi épségükről is. Így a vízbeugrók csak uszómestereink felügyelete mellett, a mérget-vevők csak orvosaink ellenőrzésével, a revolverkedvelők külön e célra készített gummigolyókkal, az ön-felakasztók pedig torkukba el-

helyezett ezüstcsővel fogják az öngyilkosságot elkövetni.

4. Szerződötendő, tekintettel nős művészeinkre és férjes művésznőinkre, hat úgynevezett „hitves-inzultáló”. Fele nő, fele férfi. Ezek feladata, ha férfiak, egy-egy kiváló művésznőnk férjét nyilvános helyen inzultálni ezzel a kiáltással: „Imádom az ön feleségét!” Az inzultus fegyver nélkül, de a legnagyobb durvasággal vitetik véghez. Női alkalmazottaink férjisztrárjaink feleségeit inzultálják e kiáltással: „Imádom az ön férjét, de ő nem akarja szerelmemet viszonzni”. Női alkalmazottaink az inzultálásnál a haj ráncigálásánál és a ruha megtépésénél tovább nem mehetnek.

5. Női sztárjaink népszerűségének emelésére és a célből is, hogy irántuk a közrészvét felébredjen, szerződötünk határozatlan számú, kipróbált és többször büntetett házasság-

Miniszteri vizsgálat

Boneu exprefektus ügyében.

Tomescu vezérfelügyelő ma Aradra érkezett a vizsgálat megejtése végett.

(Arad, január 10.) Ma délelőtt Aradra érkezett Tomescu vezérfelügyelő, aki már többször volt Aradon különböző vizsgálatok levezetése végett. A vezérfelügyelő megérkezése után nyomban a megyei prefekturát kereste fel, ahol bejelentette hogy a belügyminiszterium Boneu Vazul volt prefektus ügyének felülvizsgálására küldötte.

Mint megírtuk, a volt prefektus Bucurestiben járt, ahol ügyének revízióját kérte, kijelentve, hogy a fegyelmi-bíróóság hamis adatok alapján hozta meg döntését ügyében és a bizottság tagjait teljesen félrevezették. A volt prefektus kijelentette azt is, hogy fegyelmi ügyében hamis aktákat terjesztettek be s így történt meg elítélésük. Kérvénye alapján a miniszterium elrendelte a revíziót, amelynek megejtésével a ma Aradra érkezett Tomescu vezérfelügyelőt bízták meg. Tomescu már ma délután meg akarja kezdeni munkáját, azonban nem állottak rendelkezésére a szükséges akták és így a vizsgálat munkája holnap kezdődik meg. Megyei körökben nagy érdeklődéssel várják a vizsgálat eredményét.

Javaslat a szegényházból.

Egy szegényházi ápoló érdekes beadványa a Neptun modernizálásával kapcsolatban. — Zathureczky megjósolta a magyar-olasz barátságot.

(Arad, január 10.) Érdekes irás érkezett ma Varjassy Lajos nyugalmazott polgármesterhez, az interimár-bizottság tagjához. A szegényház egyik lakója, Zathureczky Miklós volt jószágigazgatósági tisztviselő javaslatot terjeszt be írásban a Neptun modernizálására vonatkozólag.

Zathureczky elsősorban kifejti, hogy a Marospart aszfaltozása egyáltalában nem volt helyes intézkedés, sokkal jobb lett volna, ha az út kétoldalán alacsony élő sövényt ültettek volna. Ami magát a Neptun illeti, állást foglal a költséges újjáépítés ellen. Szerinte sokkal megfelelőbb lenne, ha kiterjesztik a jelenlegi Neptun területét a környék, a mostaninál szélesebb deszkabódékat építenek. — A vári oldalon pedig — jelenti ki ez a furcsa javaslat — egy Vénusz-szobrot kell felállítani s néhány virágágyvat létesíteni egy, az üdülők részére rezervált gyepes tér közepén. A volt jószágigazgatósági tisztviselő még fák ültetését is ajánlja a vári oldalra s végül megjegyzi, hogy javaslata elfogadása esetén sokkal jobban oldódik meg a Neptun modernizálási problémája, mint a nagy költségeken felépített új fürdővel.

Bár nem valószínű, hogy a kissé furcsa tervet elfogadják, mindenesetre jólesőn konstataáltak városvezetőség körökben, hogy a

szédelgőt. Ezek feladata magukat grófnak és hercegeknek kiadva művésznőinkkel magukat eljegyezni és a házasságkötés előtt vagy után egy perccel teleplezésüket és letartóztatásukat eltérni.

6. Szerződötendő a legelőkelőbb három ügyvéd, akiknek specialitásuk a válópör. Ez a három tagból álló bizottság ellenőrizni fogja mindazokat a válópöröket, amelyek filmsztárjaink között előfordulnak. Nem tűrhető ugyanis, hogy filmművészeink a náluk oly gyakori válópöröket úgy vezessék, ahogy nekik tetszik és eközben megfélemlítsenek azon filmgyártó cég érdekeiről, melytől kenyérüket kapják. Ezentúl tehát minden szerződött művésznőnk, vagy művésznőnk, ha hitvesétől válni akar, köteles válópört erre a háromtagú ügyvédi bizottságra bízni, amely gondoskodni fog először arról, hogy a válópör minél érdekesebb legyen.

szegényház egyik lakója is érdeklődik a városfejlesztési tervek iránt, sőt hozzászólást is nyújt be. Ezért feltétlen elismerést fognak kifejezni Zathureczky Miklósnak, aki különben többéves lakója már a szegényháznak s — mint az a javaslatból is kitűnik — fanatikus híve a virág és faültetésnek.

A volt tisztviselőnek nem ez az első javaslata. Közvetlenül a háború befejezése után terjedelmes memorandumot nyújtott be, ugyan csak Varjassy Lajos volt polgármesterhez és ebben bebizonyította, hogy a világpolitikának is alapos ismerője, amennyiben bejósolta, hogy a legközelebbi éveken belül *nagyarányú közeledés lesz Magyarország és Olaszország, a két volt ellenség között*. Logikus indokolással bizonyította be, hogy szükségszerűség ez a közeledés és a jövőt igazolta. Valószínű, hogy Zathureczky Miklós szegényházi lakó a mostani javaslattal nem fejezte be munkáját, hanem éber szemekkel figyeli továbbra is a város életét s ott, ahol szükségesnek találja, újabb indítványokkal lép elő a városfejlődés érdekében.

Felelős-e a cég alkalmazójáért?

Érdekes feljelentés az aradi ügyészségen.

(Arad, jan. 10.) Érdekes csalás ügyében tett ma feljelentést az ügyészségen dr. Friedmann Ignác ügyvéd. Mint a feljelentésben elmondja, Müller Ignác, az aradi Fortuna divatárú-cég alkalmazottja állítólag főnöknője, Goldschmidt Cecilia megbízásából mintegy két héttel ezelőtt egy autó külsőgummit vásárolt 8000 lej értékben Steiner Jakab aradi autógummi-kereskedőtől. A vételárát azonban nem fizette ki, ami nem is tűnt fel a kereskedőnek, mert előzőleg már több ízben történt meg, hogy Müller, cége megbízásából, hiteibe vásárolt Steinernek.

Néhány nap múltán azonban, miután a számlát kiküldötte, Steiner meglepetéssel hallotta, hogy a Fortuna-cégnél mit sem tudnak a gummivásárlásról, ott egyáltalán nem is adtak arra megbízást Müllernek, aki különben is napokkal ezelőtt eltűnt Aradról. A cég azonban úgy vélekedik, hogy Goldschmidt Ceciliának feltétlenül tudnia kellett a gummivásárlásról s ezért Müller ellen hitelezési csalás, míg a Fortuna-cég tulajdonosnője ellen bűnrészesség címén bünvádi feljelentést tett. A feljelentés ügyében az ügyészség megindította az eljárást.

— **Jelentkezzenek az utlevélosztálynál.** Az aradi rendőrprefektúra felhívja a következőket, hogy utleveleik, illetve irataik átvételéig jelentkezzenek az utlevélosztálynál: Békefi Pál, Török Aladár, Kálmán György, Murányi Emilné, Szabó Janka, Vértés Vilmos, Zimmer Antalné, dr. Török Dezső, Korber Béla, Schenk Rudolf, Dick Miksa, Hajós Lászlóné, Lejtényi Erzsébet, Kiss Erzsébet, Szabó József és neje, Samu Dezső, Spillmann Mihály, Weisz Hermann, Hartmann Béla, Soimosan Illés, Farsang Pálné, Kovács Ételka, Kovács Erzsébet, Salamon Frigyes, Kiss Györgyné, Mánya Lajos, dr. Bedő Árpádné, Deutsch Eszter, Oala Coustantinné és Kovács Gizella.

Forgács Annát nem gyilkolták meg?

Dr. Haberda tanár, Bécs boncolást szakértője a boncolás jegyzőkönyvek alapján szakvéleményében megállapítja, hogy Forgács Anna természetes halállal és meghalhatott.

(Bécs, január 10.) Az Erdélyi-féle gyilkossági per, amelynek budapesti törvényszéki főtárgyalása több hét óta tartja izgalomban Európa közvéleményét, még mindig nem tisztázta a kérdést, mi okozta tulajdonképpen Forgács Anna halálát.

Dr. Gál, Erdélyi védője, szombaton azt a javaslatot terjesztette a budapesti törvényszék elé, hogy hallgassa ki tanúként dr. Haberda tanárt,

Bécs orvosszakértőjét Forgács Anna halálának okáról. Haberda tanár dr. Gál állítása szerint szakvéleményében kifejti, hogy Forgács Anna nem erőszakos halálnak esett áldozatul.

A budapesti törvényszék a védőnek ezt a javaslatát elutasította,

mire most Haberda tanár egy bécsi hétfői lap munkatársa előtt szenzációs kijelentéseket tett az Erdélyi-pör tárgyalási anyagáról. Haberda tanár többek között a következőket mondotta:

— Dr. Gál, Erdélyi Béla védője fölkért arra, hogy valamennyi jegyzőkönyv alapján állítsak össze szakvéleményt Forgács Anna halálának okáról. Azonnal munkába kezdtem és tanulmányaim folyamán arra a meggyőződésre jutottam, hogy

a két vizsgáló orvos kitűnően ügyelt meg a halottat és a halott testének jelenségeit a legnagyobb pontossággal állapítja meg. Kevésbé helyesek azonban a végső következtetések, amelyeket a két orvos a megállapított tünetekből levont.

Mind a két orvos kitűnő gyakorlóorvos, ami azonban még nem jelenti, hogy a boncolásban is teljes a jártasságuk. A büntetőtörvénynek éppen az a hibája, hogy minden orvost följogosít szakvélemény leadására, míg valóságban csak a boncoló speciálisták vannak abban a helyzetben, hogy a boncolás alapján kifogástalanul megállapítsák a halál okát. A magam részéről a következő eredményre jutottam: Amikor Forgács Anna holttestét négy nappal halála után exhumálták, dr. Pichler és dr. Langner orvosok tényleg megállapították a halott nyakán az elszáradás nyomait,

a fojtogatás jellegzetes tünetét, a véraláitá-

sokat azonban a nyakon nem tudták megtalálni. Az ugynevezett elszáradás nyomai az olyan holttesteken nem túlságosan sokatmondók, amelyek a nyári hőségben négy nappal az eltemetés után már feloszloban vannak. Nem kifogástalan a veronállal való megmérgezés diagnózisa sem. Kifogástalanul megállapították ugyan, hogy Forgács Anna nagymennyiségű veronált vett be,

a veronálmérgezés azonban a halált öntudatlan állapotban idézi elő, miközben a tüdő likacsai gyuladásba jönnek. Ezt a tünetet egyik boncoló-orvos sem jegyezte föl jegyzőkönyvében.

Ilyen körülmények között a halál okának végleges megállapításáról távolról sem lehet beszélni. Ha azonban nem bizonyos a halál oka, akkor senkit nem lehet gyilkossággal vádolni. Dr. Pichler személyesen ismerem és kitűnő gyakorló-orvosnak tartom. Hogy azonban egy régi közmondást használják, szívesen kezeltetném magamat általa, de nem engedném magamat vele felboncoltatni. Mégis jobban bízik magamban és saját tapasztalataimban, aki naponta boncolok holttesteket, viszont elismerem, hogy kezelőorvosként talán nem elég nagyok a tapasztalataim.

Dr. Gál kérésére valamennyi jegyzőkönyvet, amelyet előm terjesztettek, aláírtam, nehogy azt mondhassák, hogy nem voltam kellően informálva.

Az egész dolognak azért van nagy jelentősége, mert ma már nincsen lehetősége annak, hogy felülvizsgálják a halál okáról mondott diagnózist.

Csak épen a helyes végső következtetést kell levonni. E végső következtetések most nagy bizonyossággal annak a felismeréséhez vezetnek, hogy Forgács Anna természetes halállal és meghalhatott.

Ha a magyar bíróság elutasította, hogy meghallgassa a szakvéleményemet, úgy csak az a megjegyzésem, hogy Magyarországon is vannak bizonyára tapasztalt boncolást szakértők. Így véleményem szerint Kenyeres tanár szakvéleményének okvetlenül meg lett volna az igénye a teljes elismerésre.

KÖZGAZDASÁG.

Kiegyezik az Egyesült Bank a betéteseivel

Egyetlen betétes kivételével valamennyien visszavonták a csődkérelmet

(Arad, január 10.) Az összeroppant aradi Egyesült Bank R.-T. csődügyében mára újabb fordulat állott be. A mai folytatós tárgyaláson elsőnek Dante Gherman dr. kijelentette, hogy Albu Zsófia betétes kivételével, az általa képviselt csődkerők a csődkereseteket visszavonták. László Lipót dr. a bank képviselőjében Albu Zsófia követelésével szemben a bizonyítás kiegészítését kérte, amit a csődtanács el is rendelt. Ez-

után a felek képviselői közös megállapodás alapján a tárgyalás elnapolását kérték, amire az a körülmény szolgáltatott okot, hogy a bank és a betétesek között időközben egyezkedési tárgyalások indultak meg, amelyek valószínűleg eredménnyel fognak végződni. A csődtanács helyt adott az előterjesztésnek és a tárgyalást január 21-ikére elnapolta, amikor a Mera Terentiené betétes csődkeresetében dönt a bíróság.

Zürichben 3.12, Párisban 15.47 a lej.

Helyi valutaárak, (Január hó 10.)
Kifizetések: Berlin 39.80, Amsterdam 66.95, Newyork 166.70, London 807.50, Páris 6.53, Milánó 8.75, Prága 4.95, Budapest 29.15, Zágráb 2.93.50, Bécs 23.50, Zürich 32.17.50. — **Áru:** Márka 39.50, dollár 166.50, angol font 805, francia frank 6.70, olasz lira 8.80, cseh korona 4.90, pengő 29.50, dinár 2.95, osztrák schilling 23.60, svájci frank 32. — **Pénz:** Márka 39, dollár 166, angol font 802, francia frank 6.50, olasz lira 8.60, cseh korona 4.85, pengő 29.20, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31.50. — **Irányzat:** tartott.

Zürichi tőzsdenyitás, (Január hó 10.)
Berlin 123.49, Amsterdam 208.52.50, Newyork 519.25, London 2519.50, Páris 20.31, Milánó 27.18, Prága 15.37.50, Budapest 90.61.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.08.

Zürichi tőzsdezárlat, (Január hó 10.)
Berlin 125.59, Amsterdam 208.60, Newyork 519.60, London 2520.62.50, Páris 20.31, Milánó

27.19.25, Prága 15.38.50, Budapest 90.62.50, Belgrád 9.12.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.20, Bécs 73.07.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat, (Január hó 10.)
Devizák: Páris 6.51, Berlin 39, London 807, Newyork 166.25, Milánó 8.73, Zürich 32.05, Prága 4.93, Bécs 23.45, Budapest 29, Varsó 18.75. — **Valuták:** Napoleon 645, márka 39.50, léva 1.18, török lira 0.82, angol font 807, francia frank 6.53, svájci frank 32.10, olasz lira 8.72, drachma 2.10, dinár 2.93, dollár 165.50, lengyel zloty 18.50, osztrák schilling 23.60, pengő 28.90, cseh korona 4.91.

— **Amerika fizetési haladékok ad Franciaországnak.** Párisból jelentik: Parker Gilbert megegyezett Mellonnal és Kellogggal arról, hogy Amerika nem követeli az augusztusban esedékes 407 millió dolláros amortizációs részletet, ha Franciaország addigra ratifikálja az egyezményt. Gilbert tegnap egy óra hosszat beszélt Párisban és eme beszélgetésnek nagy fontosságot tulajdonítanak.

— **Árlejtési hirdetés.** A Kereskedelmi és Iparkamara tudósítására hozza az érdekel-

teknek, hogy a brailai és a galati-i dokkok igazgatóságai a folyó évben szükséges anyagok szállítására versenytárgyalást hirdetnek. A szállítandó anyagokra, a versenytárgyalási feltételekre és egyéb tudnivalókra a Kamara irodája készséggel szolgál bővebb felvilágosítással.

Rádióműsor.

Péntek, január 11.

— Romániai idő. —

Wien—Graz 12. Délelőtti zene. 17. Délutáni hangverseny. 18.30. Wigis-trió gitárhangversenye. 21.05. Gilbert: „Dorine und der Zufall” operettjének előadása. Utána jazz-zene. — Berlin 18. Szórakoztató zene. — Bern 17. Délutáni hangverseny. 19.15. Gramofonhangverseny. 21. Lilly Löns, Ludwig Holtsner és Dalichow kamarastje. 22. Zenekari hangverseny. — Frankfurt 18.45. A házi zenekar hangversenye. 27. Szimfónikus hangverseny. — Leipzig 13. Gramofonzene. 17.30. Tarka zenés-délután. 23. Tánczene. — Milánó 13.30. Rádiókvartett. 17.30. Jazz-band. — München 12.20. Gramofonzene. 13.55. Déli hangverseny. 17. A házi zenekar hangversenye. 20.30. Hermann Leeb gitárhangversenye. — Nápoly 18. Attila Sorrentino (szoprán) hangversenye. 22.02. Puccini „Madame Butterfly” c. operájának közvetítése. — Pozsony 17.30. Kamarazene. 23.30. Kávéházi zene. — Prága 12.15. Gramofonzene. 13.30. Déli hangverseny. 17.30. Délutáni hangverseny. 22.30. Mila Weller-son hegedűhangversenye. 23.20. Kávéházi zene. — Róma 14. Rádió-trió. 18.30. Szórakoztató zene. 21.45. Zenekari hangverseny. — Stuttgart 11.30. Gramofonzene. 13.15. Gramofonzene. 21. A stuttgarti filharmonikusok hangversenye. — Stockholm 18. Gramofonzene. 19.30. Huzós harmonikazene. 21.15. Szimfónikus hangverseny. — Zágráb 21.5. Gramofonhangverseny. 18.15. Hangversenyközvetítés a Corso-kávéházból. 20.30. Zenekari hangverseny. — Budapest 10.15. A Temesváry—Kerpely—Polgár-trió hangversenye. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13. Déli harangszó az Egyetemtemplomból, időjárásjelentés, hírek. 13.30. Veress Károly és cigányzenekarának hangversenye. 14. Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 15.30. Hírek, élelmiszerárak. 17. La Fontaine-mesék. Elmondja Vikár Béla, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, a La Fontaine Társaság főtársa. 17.45. Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés, a Magyar Si Szövetség hójelentése és hírek. 18.10. Séták a Nemzeti Múzeumban. Dr. Sikabonyi Antal könyvtárnok felolvasása: „Magyar érdekű irodalom határainkon túl.” 18.45. Szimfónikus zenekari hangverseny az Ostende-kávéházból. Vezényel Ábrányi Emil karnagy. 20. Faragó Jenő előadása: „Nagy emberek veszedelmes levelei.” 20.30. Mocsányi László és Lakatos Tibor zenehumoristák hangversenye. Zongorán kísér Polgár Tibor. 21.30. Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) 22. Márffy-Mantuano Judith felolvasása: „Női karrierek Angliában.” 22.20. Humor a zenében. 23.15. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 23.30. A m. kir. I. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. Vezényel Fricsay Richard zeneügyi igazgató.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

A Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) és Sír. Banatului (Asztalos Sándor-ucca) sarkánál, a hetipiac legelőnkebb helyen

**bolthelyiség,
azonnalra kiadó.**

Cím az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában.

Rádió-engedélyt gyorsan és előnyösen intéz Sándor Ferenc Arad legrégebb vizumirodaja, a megyeházzal szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel ki-vánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olvan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kéredezőkérésre válaszolunk. Ajánlatok kelleges levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Tungram égők detailban angró árban Varga és Rosenfeldnél Arad, Central Szálló mellett. 1097

ALKALMAZÁS.

ÜGYES MEGBIZHATÓ KIFUTO LEÁNYT 16 hónvivőannval felvesz Salgóné bizományi üzlete Str. Heria 1. Neuman-palota. 1000

EGY iómenetelű, idegen forgalmu vendéglő részére kimérőt keresünk. Bővebet „Flora” likörgyár, Str. 1. Decembrie 1. (Fa-ucca.) 292

AZONNALI belépésre rőfös, rövidáru, fűszer és festékáruba jártas segéd esetleg utazói alkalmazást keres. magyar, német, román nyelvben jártas. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába „Segéd” jelizére kér. 305

Ügyes, intelligens

kiszolgáló kisasszony felvétetik.
KÖNIGSTORFER onkrászda.
Jelentkezés d. u. 2-4-ig. 306

LAKÁS.

KÖZPONTBAN 2 szobás, előszobás újonnan festett lakás, mellékhelyiségekkel, február 1-re belépés nélkül kiadó. Cim az Aradi közlöny kiadójában. 300

KIADÓ azonnaira elfoglalható három szoba, előszoba, fürdőszobás lakás Bercsényi Miklós-uccában. — Bővebet Piata Avram Iancu 11. Baumann. 6977

A főtéren

két udvari szobából álló, műhelynek, szalonnak vagy irodának alkalmas helyiség azonnaira

KIADÓ.

Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1357

VÉTELÉSELADÁS.

WERTHEIM-KASSZA, antik könyvszekrény, antik komódok, Biedarmayer szalon asztalok, kredencok, álló nagy óra, antik asztali lámpák, szőnyegek, hintaszékek, márkás porcellánok, antik órák, frakt, szmoking, pálinkás servisek, előszobafalak, antik fotelok, zongorák, női íróasztalok, velencei tükör, konsol tükörök, ebédlők, szalónok, fotelok, girandólok, takaréktűzhely, gázresó, asztalok, székek, festmények, disztárgyak stb. oladók. SALGONÉ bizományi üzlete Arad, Str. Heria 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

RÁDIÓK, szerelési anyagok, csillárok, főzőtestek, égők legolcsóbban „Elektrikánál” volt Józseffőherceg-ut 11. 214

MEGBIZÓIM RÉSZÉRE KERESÉK: Aneroid barométer (fém légsúlymérő), antik porcellánokat, poharakat, különböző butorokat, antik szalonokat, órákat, disztárgyakat, vitrineket, stb. Kivántra házhoz is megyek Salgóné bizományi üzlet, Str. Heria 1. (Széchenyi-ú) Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

ÜZLETEK.

VIDÉKI iómenetelű borbélyüzlet más elfoglaltság miatt sürgősen eladó. Leveleket kérem „Megjelölés biztosítva” jelizére az Aradi Közlöny kiadójába. 261

NAGYFORGALMU fűszer- és csemegeüzlet forgalmas utvonalon lakással, pincével, 3 éves szerződéssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 308

Kiadó

azonnal vagy május 1-ére földszinti udvari 2 szobás

irodahelyiség

közvetlen lejáratu betonizozott

pincehelyiséggel

Bársony Andornál

Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 18. sz.

OKTATÁS.

FRANCIÁT és németet nagyon olcsón tanítok. Volt Fábán Gábor-ucca 1 földszint. 218

INGATLAN.

MAGÁNHÁZAT megvételre keresek a város központjában. Virág Kálmán építész. Bul. Regina Maria 12. 274

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST.

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcim: „HUNGARIOTEL”.

Banca Generală a Țării Românești.
PUBLICAȚIUNE.

Se publică spre știință generală că în ziua de 28. Ianuarie 1929. orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică cu oferte inchise la Banca Generală a Țării Românești din București spre exploatare următoarele porțiuni de păduri:

1. 186 hectare din pădurea Corbești, seria I-a.
2. 225 hectare din pădurea Petriș, seria Iia.

Ambele păduri sunt situate pe Domeniul Petriș din Jud. Arad, proprietatea Băncii Generală a Țării Românești.

Condițiunile speciale devanzare, se pot vedea în orice zi, atât la Administrația Domeniului Petriș, cât și la Direcțiunea Generală a Băncii din București.

Banca Generală
a Țării Românești
București.

304

România.

Tribunalul Arad secția tutelară.
No. 7160—1928.

CONDIȚIUNI DE LICITAȚIE PENTRU DESBATERIA DE CONCURRENTĂ.

1. În urma deciziei No. 7160—1928. a secției tutelare a Tribunalului Arad se fixează termen de licitație pentru casa de sub No. 505 din Curtici formând proprietatea în jumătate parte a minorului Lazar Dodean cuprins în cart. fund. a comunei Curtici No. 3713 No. de ord. A. I. 1—18 cu prețul de strigare 110.000 lei.

2. Ca termen de licitație se defigie ora 10 a zilei de 14. Ianuarie anul 1929. la Tribunalul Arad secția tutelară etaj I. camera 68.

3. Imobilul indicat în punctul 1. se va vinde în favoarea celui cari oferă mai mult la licitație, întrucât rezultatul licitațiunei va fi aprobat de secția tutelară.

4. Cei cari vor lua parte la licitație sunt datori a depune la mánile judecătorului tutelar 10% din suma de strigare.

5. Celelalte condițiuni de licitație se pot vedea la secția tutelară a Trib. Arad etaj I. camera 68 în orele oficioase dela 8—12.

Arad, la 8. Ianuarie 1929.

Prescdintele secției tutelare:

G. Alexianu.

Grefier:

303

Rác.

Téli menetrend.

ÉRVÉNYES 1928. NOVEMBER 1-TŐL

ARADRA ÉRKEZIK:

Gyors Timisoaráról	0.25
Express Curticiről	0.40
Személy Timisoaráról	5.15
Személy Oradea-Mareról	5.16
Expressz Teiusról	5.50
Orient-expressz Curticiről	6.39
Személy Brádról	7.00
Személy Jimboleáról	7.15
Személy Pecicáról	7.33
Személy Curticiről	7.25
Személy Teiusról	7.25
Személy Timisoaráról	7.56
Gyorsmotor Brádról	8.40
Személy Curticiről	8.53
Személy Timisoaráról	9.46
Személy Pecicáról	11.58
Személy Curticiről	12.04
Személy Brádról	12.08
Személy Oradea-Mareról	13.12
Személy Teiusról	13.30
Gyors Pecicáról	13.31
Gyors Teiusról	13.46
Gyors Timisoaráról	13.50
Vegyes Otlacáról	15.55
Személy Timisoaráról	16.07
Vegyes Pecicáról	16.25
Gyors Curticiről	16.34
Személy Oradea-Mareról	16.37
Személy Curticiről	18.57
Vegyes Jimboláról	19.27
Gyorsmotor Oradea-Mareról	19.42
Személy Timisoaráról	19.45
Személy Brádról	20.14
Személy Pecicáról	21.05
Személy Curticiről	21.06
Személy Teiusról	24.—
Orient-expressz Teiusról	23.29

ARADRÓL INDUL

Személy Oradeára	0.50
Személy Curticira	0.55
Expressz Teiusra	1.05
Személy Timisoarára	1.10
Személy Pecicára	5.25
Személy Teiusra	5.30
Személy Timisoarára	7.34
Személy Brádra	6.00
Gyors Timisoarára	6.03
Gyors Curticira	6.14
Gyorsmotor Oradeára	6.30
Vegyes Jimboleára	6.50
Személy Pecicára	6.56
Orient-expressz Teiusra	6.40
Személy Curticira	7.20
Személy Curticira	8.54
Személy Oradeára	10.20
Személy Timisoarára	10.30
Gyors Pecicára	10.40
Személy Brádra	11.30
Személy Timisoarára	14.08
Személy Teiusra	14.10
Vegyes Pecicára	14.10
Gyors Curticira	14.16
Személy Curticira	14.30
Személy Jimboleára	14.45
Személy Brádra	14.58
Gyors Timisoarára	16.50
Személy Oradeára	16.52
Gyors Teiusra	17.05
Vegyes Otlacára	17.25
Személy Pecicára	17.52
Személy Curticira	18.04
Gyorsmotor Brádra	18.35
Személy Timisoarára	19.55
Személy Teiusra	21.56
Orient-expressz Curticira	23.39

Rádióengedélyek

közismerten legmegbízhatóbb elin éző helye

Künstler Vizumirodában

ARAD, Bulev. Regina Maria 22.
◀ TELEFON 86. szám ▶
Dácia szállóval szemben